Tečaj XXV. Studeni 1901. Broj 11.

Šumarski list.

Organ

hrv. slav. šumarskoga družtva

Izdaje
Upravlj. odbor hrv.-slav.
šumarskoga družtva.
Uredjuje **Ivan Partaš.**

Izlazi svaki mjesec.

ZAGREB 1901.
Naklada hrv. slav. šumarskoga družtva.

Na ubaviest

gg. članovom, koji su prošle godine učestvovali ekskurziji hrv.-slav. šumarskog družtva!

Čast mi je gospodi sudrugovom i učestnikom prošlogodišnjeg izleta hrvat.-slav. šumarskoga družtva u šume z. z. Ravnagora priobćiti, da je svietloslikar Dragutin Žagar učinio dvie svietloslike o tom izletu.

Jedna slika predstavlja gg. učestnike kako su fotografirani u grupi prije odlazka iz Ravnegore, a druga predstavlja šumsku kućicu i paviljon u kojem su izletnici bili dočekani po zastupnicima zem. zajednice i trgovišta Ravnogora.

Obje slike učinjene su u ovećem formatu, veoma su dobro uspjele, te se gospoda izletnici veoma dobro razpoznavaju. Ciena je po komadu zajedno sa poštarinom 2 K. 10 f.

Priobćujem to gospodi sudrugovom sa zamolbom, da ona gospoda koja žele imati koju od tih slika, ili možda obadvie, neka mi to izvole uz priposlanje kupovnine priobćiti najdulje do 5. prosinca t. g.

Naručiti će se samo onoliko slika, koliko ih bude do spomenutog dana kod mene naručeno, te poslje toga dana ne ću primati nikakve dalnje naručbe.

U Ogulinu, 22. listopada 1901.

A. Kern,
kr. žup. šum. nadzornik

Oglas.

Na dan 15—28 novembra ove godine držat će se ofertalna licitacija za prodaju oko 30 000 tehničkih zrelih hrastovih drveta iz državnih šuma u okrugu Topličkom u Srbiji.

Bliži uslovi za prodaju ove gore mogu se viditi u šumarskom odelenju Ministarstva Narodne Privrede u Beogradu; gdje će se i prodaja izvršiti.

Šgc 22.547. Iz kancelarije šumarskog odelenja Ministarstva Narodne Privrede. 28. sept. 1901. godine.

Broj 7458.—1901.

Oglas.

Dne 9. studena 1901. u 11 sati do podne prodavat će se putem pismenih ponuda koje do gore označenog vremena predane biti moraju:

338 hrastovih stabala „Banovbrod" — Pitomača, procjenjenih na 47.060·96 kruna

183 hrastovih stabala „Brezik" procjenjenih na 11.647·16 kruna kod podpisanog gospodarstvenog ureda.

Pobližji uvjeti mogu se uviditi kod šumarije u Pitomači i Belovaru.

Ponuče izpod procjenbene vriednosti ne primaju se.

Gospodarstveni ured gjurgjevačke imovne obćine:

U Belovaru, 16. listopada 1901.

Slapničar v. r.
upravitelj-šumarnik.

Šumarski list.

Br. 11. U ZAGREBU, 1. studenoga 1901. God. XXV.

Uvrstbina oglasa: za 1 stranicu 16 K.; za ½ stranice 8 K.; za ⅓ stranice 5 K. 20 fil.; za ¼ stranice 4 K. — Za višekratno uvrštenje primjerena popustbina.

Novi njemački carinski cienik na uvoz drva.

Već više godina bavi se šumarska stručna literaturan ovim njemačkim carinskim cienikom na uvoz drva, što će se imati doskora uzakoniti, te će služiti za temelj razprava kod predstojećeg sklapanja novih trgovačkih ugovora izmedju njemačkog carstva i ostalih država, jer sada u krieposti stojeći trgovački ugovori iztiču koncem g. 1903.

Pošto je pri tom najviše interesirana Austro-Ugarska monarhija, nije čudo, da se njeni politički i stručni časopisi tim pitanjem u velike zanimaju, te da su se naposeb u najnovije vrieme, t. j. odkad je zvanična osnova novog carinskog cienika objelodanjena, razmahale živahne novinske razprave, u kojima ne samo Austrija, nego i sve interesirane države listom ustaju proti znatno povišenim carinskim pristojbama toga cienika.

U našem »Šumarskom listu« bilo je takodjer već u nekoliko navrata o novom carinskom cieniku obzirom na šumske i drvarske proizvode govora, nu u ovoj razpravici nastojati ćemo, da ovaj predmet nješto obširnije predočimo, te ćemo se pri koncu osvrnuti i na pitanje, u koliko bi povišena carina na uvoz drva u Njemačku mogla utjecati na drvno tržište u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, a po tom i na šumske ciene naše drvne surovine.

Njemačka carina u obće.

Politička ekonomija razlikuje više vrsti carine i to: uvoznu, provoznu, te izvoznu carinu.

Po upravnim zakonima njemačkoga carstva razumjeva se danas u Njemačkoj pod carinom samo ona vrst neizravnih poreza, što se moraju platiti, kada roba inozemnih država prelazi granicu njemačkog carinskog područja.

Njemačko carstvo ima prema tomu samo uvoznu carinu. Provozna carina izključena je u Njemačkoj načelno, dočim je poslednja izvozna carina, koja je postojala na krpe i ostale odpadke za produkciju papira, ukinuta još 1. listopada 1873.

Znanost dieli carinu nadalje u financijalnu te u zaštitnu carinu. Prva ima da služi državi kao vrelo prihoda, dočim je drugoj poglavito ta svrha, da otežćanjem strane konkurencije zaštićuje domaću industriju.

Prema ovoj razdiobi jest carina, što ju Njemačka ubire na uvoz drva, zaštitna carina.

U Njemačkoj pobire se carina ili prema autonomnom cieniku ili se plaća prema cieniku, koji je ustanovljen trgovačkim ugovorima sa stranim državama.

Carina se ubire ili po komadu ili po težini ili po vriednosti. Njemačka ubire carinu u glavnom po težini što je najpraktičnije, nu kod drva može se carina platiti i po kubičnom sadržaju.

Sadanji zakon o carini stupio je u sjevernoj Njemačkoj u kriepost 1. srpnja 1869. kao saveznički zakon (Bundesgesetz), a 1. siečnja 1870. u južnoj Njemačkoj kao zemaljski zakon.

Carinski cienik temelji se na ustanovama državnog zakona od 15. srpnja 1879., koji je uslied nastupivših promiena u novoj stilizaciji 22. svibnja 1885. objelodanjen.

Sada u krieposti stojeći trgovački ugovori sklopljeni su 6. prosinca 1891. izmedju Njemačke i Austro-Ugarske, Italije i Belgije, a 10. prosinca 1891. izmedju Njemačke i Švicarske.

Carina na drvo, koje se uvozi iz spomenutih država u Njemačku, plaća se prema cieniku, koji je uglavljen trgovačkim ugovorima. Od plaćanja carine izuzeti su u stanovitim slučajevima samo stanovnici iz pograničnih kotara.

Visinu carine, koja se sada na drvo plaća, navesti ćemo dalje u razpravi samoj.

Djelovanje njemačkoga državnoga šumarskoga družtva.

Skupština (XXVII.) njemačkih šumara, obdržavana 21. do 24. kolovoza 1899. u Schwerinu, razpravljala je takodjer o novoj carini, što bi se imala udariti na uvoz drva u Njemačku, te pretresla pitanje: »Koje se predradnje imaju obaviti u pogledu obnove trgovačkih ugovora obzirom na šumarstvo«.

Izvjestiteljima ovog tema bijahu profesor šumarske akademije u Mündenu šumarnik dr. Jentsch i profesor šumarske akademije u Eberswaldu šumarnik dr. Schwappach.

Navesti ćemo u kratko njeke podatke iz odnosne razprave.

Uvoz drva u Njemačku iznosio je već g. 1865/69 3·15 milijuna kubičnih metara, a izvoz 1·62 milijuna kubičnih metara; u razdobju pako od g. 1870.—1879. iznosio je uvoz prosječno godimice 5·12 mil., a izvoz 1·80 mil. kub. metara. To je dalo povoda, da je Njemačka uvela zaštitnu carinu uz ine proizvode i na drvo, te je usljed toga stvoren državni zakon od 15. srpnja 1879. Povodom ovoga zakona spao je uvoz stranog drva u Njemačku u g. 1880. od 4·31 mil. kub. met. na 2·94 mil. kub. metara, ali se je i izvoz drva znatno snizio; nu već je g. 1885. uvoz drva dosegao visinu od 4·47 mil. kub. metara.

Ovo je bilo uzrokom, te je zakonskom novelom od 22. svibnja 1885 povišena carina na tehničko drvo. Nu ni to nije ništa pomoglo. Uvoz stranog drva pao je doduše g. 1886., ali se je zato poslje opet digao.

Počam od g. 1892. sklopljeni su sa njekim stranim državama trgovački ugovori. Pri tom je ostala dotadanja carina na drvo i na dalje u krieposti, te je samo nešto snižena carina na drvo, koje je za porabu jur priredjeno. Od toga vremena rasao je uvoz drva sve više i više, te je uvoz nadmašio izvoz g. 1892—1896. prosječno godimice za 4·65 mil· m^3, 1897. za 6·21 mil. m^3, a g. 1898. za 7·89 mil. m^3. Vriednost

uveženog tehničhog drva iznosila je u razdobju od g. 1889—1898. prosječno 168 mil. maraka godimice, a svih šumskih proizvoda u obće 189 mil. maraka, a specijalno g. 1898., 280 odnosno 301 mil. maraka.

Financijalni prihod Njemačke od carine na uvoz drva razmjerno je vrlo neznatan, jer je u prosjeku g. 1892—1898. iznosio jedva 12·36 mil. maraka ili 3% od ukupnog prihoda na carini.

Uvoz stranog drva nije toliko nepovoljno uplivao na šumsko gospodarstvo u Njemačkoj, jer su uza sve to, što je uvoz drva rasao, rasle i šumske ciene drva a i čisti prihod šuma u Njemačkoj.

Usljed toga čini se, da bi se zaštitna carina na drvo posve dokinuti mogla. Nu njemački šumari drže ju nuždnom obzirom na pojedine mjestne prilike, gdje ima i suviše tehničkog drva, koje se sbog strane utakmice ne može povoljno unovčiti, već se mora kao ogriev upotrebiti.

Svakako mora da zaštitna carina stoji u razmjeru sa potrebama drvne industrije.

Navesti ćemo s toga, u koliko može Njemačka svoju potrebu na drvu pokriti prema pojedinim vrstim drveća i kakove vrsti drvene robe Njemačka treba.

Od vrsti drveća spomenuti ćemo najprije hrast.

Hrastovina zaprema u Njemačkoj 6·8% šumske površine, od česa odpada na šume guljače 3·2%. Nu ni to nam ne daje pravu sliku, jer se u Njemačkoj goji hrast ponajviše u mješovitih sastojinah, naročito u smjesi sa bukvom. Nu i na bukvu odpada samo 14·6%. Računa li se od toga ¼ površine na hrast, tad odpada na hrast u mješovitih šumah 3·6% tako, da bi na hrastovinu išlo ukupno 7·2% šumske površine.

Od tud sliedi, da se potreba Njemačke na hrastovini ne može u vlastitoj zemlji pokriti, već se ona mora iz inozemstva uvoziti, nu tim uvozom ne može se krnjiti rentabilitet njemačkih šuma.

Na bukvu (čistu) odpada 11% ukupne šumske površine. Bukovine imade Njemačka dosta, više nego li je treba, a i

više nego li susjedne strane države, osim zemalja krune ugarske tako, da uvoz bukovine u Njemačku nije u većoj mjeri vjerojatan.

Ostale vrsti listača, kao jasen, javor, brest, grab, orah, breza, topala, lipa, još su od manje važnosti u trgovačko-političkom smislu za njemačko šumarstvo.

Odtud sliedi, da u obće listače ne igraju nikakovu znamenitu ulogu kod ustanovljivanja zaštitne carine na drvo.

Pitanje o zaštitnoj carini na drvo vrti se ponajviše oko uvoza drva od četinjača.

Četinjače zapremaju u Njemačkoj 67%, a u pojedinih država i provincija tja i 95% od ukupne šumske površine. Nu ova površina raste danomice uslje toga, što se slabe šume listače pretvaraju u četinjave šume sa kratkom obhodnjom, kao i s toga, što se mnoge pjeskulje iz nova pošumljuju.

Kvalitativno je njemačka čamovina jedna od najboljih, te ju strana čamovina nadmašuje samo što se tiče dimenzija i obzirom na pojedina za tehničku porabu nuždna svojstva.

Njemačka pokriva svoju potrebu na tehničkom drvu čamovine po prilici do 40% uvozom stranog drva, dočim se ostatak od 60% pokriva u vlastitoj zemlji.

Nu šume u Njemačkoj mogle bi pokriti veću potrebu čamovine, nego li to danas biva, pak je s toga važna zadaća gospodarstvene politike, da njemačkoj čamovini njemačko tržište uzrdrži te ovo sve više i više otvara.

Kao g. 1879. i 1886. tako je i sada samo čamovina odlučna u carinskoj politici. To dokazuje u ostalom činjenica, da od uvoza sveukupnog stranog drva odpada na čamovinu prosječno 80—90%.

Ako se obazremo na konsum drva, tad vidimo, izuzev možda tvrdo drvo, da konsum potrebuje uvoz stranog drva u neizradjenom, surovom stanju, dočim da ga zaštiti valja od uvoza stranih polufabrikata i gotove robe.

Ako priznamo, da je to nuždno, tad se radi samo o tome da se ustanovi visina carine na uvoz drva.

Visina carine na drvo bila bi teoretski tada izpravno odmjerena, kada se strano dzvo ne bi moglo prodavati u zemlji uz nižu cienu, nego li domaće drvo. To je dakako vrlo težko postići, jer mjestne ciene drva suviše variraju. Na koncu konca ustanovljuje se carina putem kompromisa. Nu i pri tom ne odlučuje sam uvoz drva, već i ostalih proizvoda.

Ako se već strano drvo uvoziti mora, tad njemački šumari zatjevaju, da bude carina na surovo drvo umjerena, a na izradjeno drvo dovoljno visoka tako, da se izradba drva predade njemačkoj industriji.

Dosadanji njemački cienik razlikuje dvie vrsti izradjenog drva i to: otesano i rezano drvo. Uvoz otesanog drva digao se je u razdoblju od g. 1886. do 1898. od 100 na 287 a rezano od 100 na 380, dočim je izvoz pao od 100 na 32 odnosno 67.

Ova činjenica nuždno zahtjeva, da se carina na izradjeno drvo mora povisiti.

Pri tom bi se moralo držati na umu, da bi carina na izradjeno drvo morala iznositi barem toliko, da odgovara carini koja se plaća za surovinu, koja je prosječno nuždna za proizvodnju izradjenog drva.

Kod toga ne bi se smio uvažiti samo odpadak drva kod izradbe, kako je to učinjeno godine 1886. već i laglji transport i veća vriednost izradjenog drva.

Izradjeno drvo osuši se brže, bude usljed toga laglje, a i kod transporta zaprema manje mjesta.

Prema predhodno sakupljenim podatcima iznosi odpadak 34% kub. sadržaja, drvo postaje laglje za 33% surovine, a prostor se može bolje izcrpiti za 7%. Vriednost pako drva kod rezane čamovine jest $2^1/_2$ puta veća, nego li ona surovine.

Prema tomu morala bi iznositi carina na rezanu čamovinu $\frac{100 \times 100 \times 107 \times 250}{66 \times 67 \times 100 \times 100} = 6$ puta više nego na surovu čamovinu.

Carina od g. 1885. stoji u tom pogledu u omjeru kao 1 : 5, a ona uglavljena trgovačkim ugovorima od g. 1892., kao 1 : 4.

Na taj način imala bi se ustanoviti carina i za sve ostale fabrikate i polufabrikate.

Na tom temelju izradilo je posebno »šumarsko-kulturno vieće« (Forstwirthschaftsrath) novi carinski cienik, koji je predložen glavnoj skupštini njemačkoga šumarskoga družtva, obdržavanoj dne 19. rujna 1900. u Wiesbadenu, koja je po vieću izradjeni cienik gotovo jednoglasno prihvatila, te je isti predložen nadležnim oblastima na uvaženje.

Cienik šumarskoga družtva jest dvostruki, sadržavajući minimalne i maksimalne stavke, sa odredbom, da se kod sklapanja trgovačkih ugovora ne bi smjelo ići izpod minimalnih stavaka.

Konačno je dne 27. srpnja 1901. publicirana uredovna »osnova zakona o carini«.

Osnova novoga carinskog cienika.

Ova osnova sadržaje sliedeći cienik na šumske proizvode izporedjen sa cienikom od g. 1885., cienikom ustanovljenim trgovačkim ugovorima, kao i osnovom cienika izradjenim po njemačkom šumarskom družtvu. (Vidi stranice 524. i 525.)

Uredovna osnova carinskog cienika razlikuje se u njekoliko od osnove, koju je predložilo njemačko šumarsko družtvo. Naročito je zabačen predlog družtva, da se drvo dieli u tvrde listače, zatim u mehke listače i napokon u četinjače, te je prihvaćena stara razdioba u tvrdo i mehko drvo. Manjkavost ove potonje razdiobe povećava se time, što nije u zvaničnoj osnovi cienika definirano, što se ima smatrati tvrdom, a što mehkom vrsti drva.

Osebina osnove novoga cienika leži medju inim u tome, što je promjenjen omjer medju kubičnim sadržajem i težinom.

Do sada je na ime za sve vrsti drva i za sve vrsti robe vladalo načelo, da se 1. kubični metar ima računati sa 600 kg.

Osnova novog carinskog cienika za Njemačku.

Broj		Osnova novog zakona Carina za 1 met. centu maraka	Osnova njemačkog šumarskog družtva		Sadanja carina po trgov. ugovorima Maraka za 1 met. centu	Carina po autonomnom cieniku od god. 1885.
			Minimalni cienik M. za 1 met. centu	Maximalni cienik M. za 1 met. centu		
	B. Proizvodi šumarstva,					
73	(73/75) Gradivo i tvorivo drvo, koje nije niže posebice navedeno, nepridjelano ili samo u poprečnom pravcu sjekirom ili pilom pridjelano sa korom ili bez kore					
	tvrdo.....	0·20 ili po m³ 1.80	0.20 ili po m³ 2 00	0.30 ili po m³ 3.00	0.20 ili po m³ 1.20	0.20 ili po m³ 1.20
	mehko	0 20 ili po m³ 1.20	0.20 ili po m³ 1.20	0.30 ili po m³ 1.80	isto	isto
	Opazka. Nepridjelano ili samo u poprečnom pravcu sjekirom ili pilom pridjelano gradivo i tvorivo drvo za domaću potrebu ili za tjeranje obrta stanovnika u pograničnom kotaru, u koliko se nosi u tovarima lli marvom vozi, ostaje uz nadzor uporabe i stegnućem na 10 m³ u kalendarskoj godini za svakog ovlaštenika prosto od carine.					
74	U podužnom smjeru tesano ili inače sjekirom pridjelano ili					
	tvrdo	0·50 ili po m³ 4.00	1.00 ili po m³ 8.00	1.25 ili po m³ 10.00	0.30 ili po m³ 1.80	0 40 ili po m³ 2.40
	mehko	0·50 ili po m³ 3.00	1.00 ili po m³ 5.00	1.25 ili po m³ 6 25	isto	rsto
75	U podužnom smjeru rezano ili inače pridjelano, neblanjano:					
	tvrdo	1.25 ili po m³ 10.00	1.20 ili m³ 9.60	1.50 ili m³ 12.00	0.80 ili m³ 4.80	1.00 ili m³ 6.00
	mehko	1.25 ili po m³ 7.50	1.20 ili m³ 6.00	1.50 ili m³ 7.50	isto	isto
	Opazke: k br. 73. do 75. 1 Pareno, impregnirano ili inače kemičkim putem preparirano gradivo i tvorivo drvo podpada carinarskom prirezu, koji iznaša: kod plaćanja carine po prostornoj mjeri od tvrdog metra ..... 24·0 M.					

Broj		Osnova novog zakona Carina za 1 met. centu maraka	Osnova njemačkog šumarskog družtva		Sadanja carina po trgov. ugovorima Maraka za 1 met. centu	Carina po autonomnom cieniku od god. 1885.
			Minimalni cienik M. za 1 met. centu	Maximalni cienik M. za 1 met. centu		
	Kod plaćanja carine po težini od metričke cente za tvrdo drvo.... 0.30 M za mehko drvo... 0.40 » 2. Splavi od drva podpadaju carini kao drvo.					
	(Ostalo izpušteno).					
79	Željezničke podvlake, sjekirom priredjene, ili ne više nego samo na jednoj podužnoj strani rezane, neblanjane:					
	od tvrdog drva	0.40 ili m³ 3.20	1 00 ili m³ 8.00	1.25 ili m³ 10.00	0.30 ili m³ 1.80	0.40 ili m³ 2.40
	od mehkog drva	0.40 ili m³ 2·40	1.00 ili m³ 5.00	1.25 ili m³ 6.25	isto	isto
	Opazka. Parene, impregnirane ili inače kemičkim putem preparine podvlake, podpadaju carinskom prirezu, koji iznaša: kod plaćanja carine po prostornoj mjeri, od tvrdog metra ..... 2.40 M. kod plaćanja carine po težini, od met. cente za tvrdo drvo.... 0.30 M, za mehko drvo... 0.40 „					
82	Bačvarska grabja (dužica i dna), kao i za tu svrhu vidljivo priredjeno drvo, nebojadisano i neblanjano,					
	iz hrastovine	0.30	1.00	1.25	0.20	0.20
	iz drugovrstnog drva	0.40	1.00	1 25	0.30	0.40

U osnovi novoga cienika uzet je obzir na specifičku težinu drveća, kako je to predlagalo njemačko šumarsko družtvo, pak je odredjeno, da se ima računati:

1 m³ tvrdog drva u okruglom stanju . . . 900 kg.
1 m³ mehkog drva u okruglom stanju . . 600 kg.
Otesano ili rezano drvo tvrdo 1 m³ . . . 800 kg.
Otesano ili rezano drvo mehko 1 m³ . . . 600 kg.

Predlog njemačkoga šumarskoga družtva glasio je, da se računa

Okruglo drvo:	listače tvrde 1 m³ . . .	1000 kg.
	listače mehke 1 m³ . .	600 kg.
	četinjače 1 m³	600 kg.
Otesano ili rezano drvo:	listače tvrde 1 m³	800 kg.
	listače mehke 1 m³	500 kg.
	četinjače 1 m³ .	500 kg.

Kod željezničkih podvlaka i t. zv. exotičkog tehničkog drva imaju se gornje težine smislu shodno upotrebljivati.

Za šumare su najvažnije one ustanove, koje se tiču izvoza trupaca (okrugljaka, Rundholz), zatim tesane i rezane robe.

Za trupce ostala je carina ista, kao i prije t. j. 0·20 Mk. od metričke cente. To čini za 1 m³ tvrdog drva 1·80 Mk., za 1 m³ mehkog drva 1 20 Mk. Nu pošto je težina kod tvrdog drva i 1 m³ povećana od 600 kg. na 900 kg., to je time i carina na trupce kod tvrdog drva povišena za 50%.

Uvoz tesanog i rezanog drva u Njemačku znatno je poskočio i to u razdobju od g. 1886. do 1899.

kod tesanog drva u razmjerju od 100 : 342
kod rezanog drva u razmjerju od 100 : 803
kod trupaca pako u razmjerju od 100 : 249

Njemačko šumarsko družtvo predlagalo je s toga, da se uvede sliedeća carina:

1. Rezana roba:	tvrde listače . .	po 1 mtc. 1·20 ili po 1 m³ 9·60 M.
	mehke list. i četin.	po 1 mtc. 1·20 ili po 1 m³ 6·00 M.
2. Tesana roba:	tvrde listače . .	po 1 mtc. 1·00 ili po 1 m³ 8·00 M.
	mehke list. i četin.	po 1 mtc. 1·00 ili po 1 m³ 5·00 M.

Uredovna osnova zakona opredielila je pako:
za tvrdo rezano drvo po 1 mtc. 1·25 ili po 1 m^3 10 Mk.
za mehko rezano drvo po 1 mtc. 1·25 ili po 1 m^3 7·50 Mk.

Prema tomu povisuje se carina novom osnovom prema onoj, koja je ustanovljena trgovačkim ugovorima:

kod tvrdog rezanog drva (carina po m^3) za 108%.
kod mehkog rezanog drva (carina po težini) za 56%.

Za tesanu robu ustanovljuje osnova novoga zakona sliedeću carinu:

kod tvrdog drva po 1 mtc. 0·50 ili po m^3 4·00 Mk.
kod mehkog drva po 1 mtc. 0·50 ili po m^3 3·00 Mk.

Prema sadanjem ugovorenom cieniku znači to povišenje carine kod tvrdog drva (po m^3) za 102%.
kod mehkog drva (po m^3) za 66%.

Carina na tesano drvo prema trupcima stajala je u omjeru
po zakonu od g. 1885. kao . . . . . 2 : 1
po cieniku, ustanovljenom trgovačkim ugovorom, kao . 1·5 : 1

Njemačko šumarsko družtvo tražilo je pako

za tesanu robu omjer kao 5 : 1
za rezanu robu omjer kao 6 : 1

Osnova novoga zakona ustanovljuje pako ovaj omjer kao 2·5 : 1.

Njemački šumari nisu zadovoljni ovom ustanovom cienika, već traže, da se isti povisi prema predlogu družtva, a ako se ne bi povisila, da se barem ne snizuje kod sklapanja trgovačkih ugovora.

Isto tako nisu njemački šumari zadovoljni sa carinom od 0·40 Mk. po 1 mtc. željezničkih podvlaka, te traže da se ista izjednači sa carinom na tesano drvo

Što se tiče dužice to je njemačko družtvo predlagalo carinu od 1·00 Mk. po 1 mtc., dočim je osnova novoga zakona ustanovila carinu za hrastove dužice sa 0·30 Mk. po 1 mtc., a za drugovrstnu dužicu sa 0·40 Mk.

Njemački šumari nisu niti sa ovim sniženjem carine zadovoljni, jer kažu, da Njemačka može da podmiruje

potrebu na hrastovoj dužici malih dimensija, dočim treba da uvozi samo dužicu veće dimenzije. Oni usljed toga traže povišenje carine za hrastovu dužicu.

Dužicu od ostalih vrsti drveća, kažu, da može Njemačka u svako doba u dovoljnoj mjeri producirati, pak zahtjevaju, da se za ovu plaća carina po stavci za tesano drvo.

Iz svega napred navedenog razabire se jasno, da se je kod sastavka novog carinskog cienika u Njemačkoj išlo zatim, da se carina na uvoz polufabrikata i gotove robe razmjerno visoko udari te strane države prisile, da u Njemačku uvoze surovo drvo, koje bi se tada u Njemačkoj dalje priredjivalo i time naročito podigle domaće pilane.

Njemački šumari izjavljuju otvoreno, kada već Njemačka mora da uvozi godimice oko 8 milijuna kubičnih metara tvoriva iz stranih država, a ono neka se ovo drvo barem kod kod kuće priredi odnosno izradi.

Uvoz drva u Njemačku iz Austro-Ugarske monarhije.

U izkazima 1. do 9. predočujemo u obće gibanje izvoza i uvoza drva iz Austro-Ugarske monarhije, a napose je naveden u izkazu 5. izvoz drva iz Austro-Ugarske u Njemačku*.

Iz izkaza 1. vidi se, da je g. 1900. izveženo iz Austro-Ugarske ukupno 423680 vagona drva (uključno drvenog ulja), od česa je glasom izkaza 5. uveženo u Njemačku 262.550 vagona ili 62%. Odtud sliedi, da je Njemačka najveći naš konsument što se drva tiče. Posve je s toga naravno, da je naša monarhija u velikoj mjeri interesirana pri sastavku novog njemačkog carinskog cienika na drvo.

Od kada je sklopljen trgovački ugovor izmedju Austro-Ugarske i Njemačke t. j. od g. 1892. poskočio je uvoz drva iz Austro-Ugarske u Njemačku od 10,983.000 met. centi na 26,255.000 met. centi, u g. 1900. Uvoz trupaca skočio je za to vrieme od 7,098.000 m. c. na 17,112.000 m., uvoz tesane robe od

* Vidi österr. Vierteljahresschrift für das Forstwesen, svez. III.—1901.

959.000 na 1,000.000 mtc., a uvoz rezane robe od 1,382.000 mtc. na 5,197.000 mtc., dočim je uvoz dužice, dapače počeo padati u posljednje tri godine.

U godini 1900. odpada od izveženih trupaca na tvrdo drvo 820.000 m. c., a na mehko drvo 16,292.000 met. c. od rezane robe odpada u g. 1900. na tvrdo drvo 641.000 m. c., a na mehko drvo 4,556.000 met. c.

Iz toga se vidi, da su kod uredjenja carine za uvoz drva u Njemačku najviše interesirane one zemlje, koje proizvode drvo od četinjača, a to su zemlje i krunovine, zastupane u carevinskom vieću.

Proti osnovi novog carinskog cienika za drvo ustadoše s toga prvi austrijski industrijalci, koji rade u drvu, te podnesoše u tom pogledu c. kr. ministarstva za poljodjelstvo predstavku, u kojoj zamoliše sliedeće:

1. da se povisi željeznička pristojba za privoz drvne sutovine u prometu pograničnih stanica;

2. da se inozemni drvotržci, koji čine poslove u Austriji, pritegnu na snašanje državnih i zemaljskih tereta te občinskih nameta;

2. da se šumsko-redarstveni propisi najstrožije vrše;

4. da se pogoduju domaće industrije, koje u drvu rade, proti inozemnimi oferentom kod prodaje drva iz državnih šumah;

5. da se odstrani ili snizi razlika u carini izmedju surovog drva (trupaca) i rezane robe, eventualno, da se uvede izdašna carina na izvoz drvne surovine.

Ovim pitanjem bavilo se je za tim česko šumarsko družtvo u svojoj glavnoj skupštini, obdržavanoj 13. kolovoza 1900. u Wildenschwert-u.

Tema razqrave glasio je: »viećanje o mjerama, koje bi se imale poprimiti kod sklapanja budućih trgovačkih ugovora«. — Izvjestiteljem bio je šumarnik Bakeš. Pošto je isti razložio historički razvoj pitanja o carini i predočio sakupljene statističke podatke o izvozu i uvozu drva

Austro-Ugarske monarhije, prihvatila je skupština sliedeću rezoluciju, koja se ima podnieti vladi na uvaženje:

1. molimo za stabilnost u carinskim odnosima na dulje vremena, pak stoga molimo i za trgovački ugovor od najmanje 12-godišnje trajnosti;

2. mi molimo za strogu pravičnost u tom smislu, da se carina na drvo ne zlorabi za kompensaciju carine za kakav obrt druge struke;

3. mi molimo, da crno-žuti stupci na državnoj granici imaju istu vriednost kao i oni druge boje, t. j. mi zahtjevamo reciprocitet u carini za drvo za sve one države, koje ubiru carinu na naše drvo;

4. mi ne prigovaramo tome, ako će si njemačka država pridoženjem dosadanje carine na uvoz trupaca poskupiti surovo drvo;

5. mi smatramo nepodnosivom nepravicom, ako bi se sadanja carina od 4·80 maraka od $1m^3$ rezane robe još dalje povisila, te molimo c. kr. vladu najodlučnije, da pod nikojim uvjetima ne privoli na pooštrenje ovog nerazmjerja, jer bi se tim zapečatila propast austrijskih rezaonica u korist njemačkih;

6. mi molimo, da se odstrani svaka razlika u carini na tesane i rezane željezničke podvlake, konačno;

7. molimo, da se ukine onaj specialni propis, po kojem se u pograničnom prometu može bez carine uvoziti surovo drvo u Njemačku, a iz Njemačke rezana roba bez carine u Austriju.

Isto tako bavilo se je tim pitanjem štajersko šumarsko družtvo u svojoj glavnoj skupštini, obdržavanoj dne 13. rujna u Rogatcu. Referent bijaše šumarski savjetnik Gjuro Schmidt, koji je medju inim naročito zagovarao, da se ustane proti onom zahtjevu austrijskih industrijalaca, kojim traže carinu na izvoz drvne surovine (trupaca).

Ovaj zahtjev austrijskih industrijalaca izazvao je u obće oštru novinarsku razpravu.

Industrijalci su ga u god. 1901. još izrazitije očitovali. Tako su doljno-austrijsko obrtno družtvo dne 1. veljače 1901.

zatim industrijalci iz doljne Austrije, kao i drvotržci, posjednici pilana i tvornica celuloze u Salzburgu, obdržavali svoje sastanke, na kojima su zahtjevali, da se na izvoz trupaca iz Austrije udari carina, te izvoz istih time svede na minimum ili dapače nemogućim učini.

Svoj zahtjev obrazlagali su isti time, da se usljed velikog izvoza trupaca, naročito u alpinskim zemljama, širi devestacija šuma, da austrijska fabrikacija celuloze usljed strane konkurencije ne može napredovati, da u posledjim godinama pada izvoz celuloze i drvne tvarine (Holzstoff) u Njemačku, te da je domaća industrija pilana zaostala usljed rapidnog povećanja u izvozu trupaca.

Da je ovaj zahtjev industrijalaca, a naročito njegovo obrazloženje izazvalo čitav niz prosvjeda sa strane austrijskih šumara, stvar je posve naravna, jer isti htjedoše svoje egoističke namjere prekriti plaštem obće koristi.

Kada bi se na ime sbilja njihovom zahtjevu udovoljilo, tad bi oni kupovali drvnu surovinu pošto bi htjeli, a štetu nosio bi samo šumoposjednik.

Tako su šumari gornje austrije i Salzburga na dne 16. ožujka 1901. imali u Ebense-u sastanak, da prosvjeduju proti ovom zahtjevu industrijalaca, da se uvede carina na izvoz surovog drva iz Austrije.

Na tom sastanku imali su šumari da odgovore na sliedeća pitanja:

1. Je li istina, da bi nastavak dosadanjeg izvoza drva iz tamošnjeg područja morao dovesti do toga, da bi se posjekle sve unovčive sastojine tako, da onda za tuzemnu industriju ne bi bilo drva? Je li nadalje istina, da taj izvoz drva vodi seljačke šume do ruina, te da kod kupovanja i trganja seljačkog posjeda najviše sudjeluju inozemni drvotžci?

Šumari dadoše ovaj odgovor: »Ne da se tajiti, da postoji pogibelj, da će usljed sadanjeg obsega i načina izcrpljivanja šuma malih posjednikah uz sadanje ustanove šumskoga zakona u predvidno vrieme postati akutnim pitanje o prietećem uma-

njenjenju šuma kod malog šumskog posjeda, usljed neracionalnog šumskog gospodarenja. Ova pogibelj nije u ostalom tako velika, jer ipak postoji nada, da će mali šumoposjednik iz vlastite uvidjavnosti uvesti racionalno gospodarenje, kao i da će na polju šumskog zakonodavstva nuždne nove odredbe uzeti obzir na potrajno uživanje šuma. Navodnom izcrpljivanju privatnih šuma po inozemnim drvotržcima ne bi se moglo uspješno na put stati carinom na izvoz drva, nego stvorenjem i strogim provedenjem novog šumskog zakona«.

2. Je li istina, da su, kako to industrijalci drvene i papirnate robe tvrde, usljed konkurencije njemačkih drvotržaca ciene drva nerazmjerno porasle?

Odgovor: »U najnovije vrieme narasli izvoz drva iz Gornje Austrije u Njemačku nije imao za posljedicu nerazmjerno povišenje ciena. Povišenje ciena, kako se dokazati može, nije veće, nego li bi kod živahne domaće industrije nastupilo bilo i bez izvoza drva«.

3. Kako dolazi, da tuzemni industrialci ne mogu kod dražbe surovog drva konkurirati sa onima iz Njemačke, premda ovi potonji moraju namiriti troškove podvoza do granice, kao i platiti carinu na drvo?

Odgovor: »Tuzemni industrijalci ne mogu danas u obće konkurirati sa onima iz Njemačke, jer se u Njemačkoj u najširem smislu rieči industrija daleko intensivnije podupire, nego u Austriji. Ciene drvnih proizvoda jesu u Austriji u ostalom tako nizke, da one absolutno ne mogu biti, razlogom, što austrijska industrija ne može da se takmi sa Njemačkom«.

4. Kakov bi upliv imalo uvedenje carine na izvoz drva na promet i rentabilnost tamošnjeg gospodarstva?

Odgovor: »Uvedenje carine na izvoz drva svelo bi rentabilnost svih šuma, kako privatnih tako i državnih na minimum, ničim neopravdani, a mjestimice učinilo rentabilnost dapače negativnom, što bi u ostalom imalo nedoglednih posljedica socialne naravi, naročito u šumovitih alpinskih predjelih. Bojati se je još pri tom, da bi pale ciene i takovim sortimentima, koje domaća industrija niti trebati ne može.

5. Kakovom se uspjehu nadati od carine na uvoz drva, naročito obzirom na Njemačku, za tamošnje tržište? Da li se u obće opaža tamo kakova konkurencija usljed uvoza drva iz Njemačke?

Odgovor: »Eventualno uvedenje carine na uvoz inozemnog surovog drva bilo bi za gornju Austriju od sporedne važnosti«

Austrijsko državno šumarsko družtvo razvilo je takodjer u tom pitanju živahnu djelatnost te je podnielo mjeseca travnja 1901. predstavku na ministarstvo za poljodjelstvo, kojom je takodjer oštro prosvjedovalo proti zahtjevu austrijskih industrijalaca, da se na izvoz surovog drvo u Njemačku udari carina.

Medju inim iztiče se u predstavci naročito činjenica, da je izvoz surovog drva u Njemačku porasao a izvoz tesane robe pao za to, što je od 3. decenija unatrag drvni obrt u Njemačkoj poprimio posve drugi smjer, pošto moderne gradnje stavljaju druge zahtjeve na drvarsku trgovinu, nego to prije bijaše.

Prije se je naime drvo jur otesano i posve priredjeno držalo u velikoj množini spremno na skladištu i odtud prodavalo, danas je to napušteno te se drvo drži na skladištu neotesano i priredjuje kako to momentana potreba zahtjeva. S toga razloga i uvoze u Njemačku daleko više surovog, nego otesanog ili rezanog drva.

Ovo družtvo sastavilo je takodjer referat za austrijski šumarski kongres o pitanju: »Koje stanovište ima da zauzme austrijsko šumarstvo kod obnove trgovačkih ugovora i carinskog cienika«. Referat je izradio profesor na c. kr. školi za zemljoteštvo u Beču c. kr. dvorski savjetnik Adolf vitez Guttenberg.

Referat ovaj predložen je austrijskom šumarskom kongresu, obdržavanom dne 26. i 27. ožujka 1901. u Beču, koji je predložene resolucije s malim promjenama prihvatio, te ove glase:

1. Austrijski šumarski kongres drži neobhodno nuždnim, da se kod sklapanja novih trgovačkih ugovora dovoljno zaštite

interesi austrijskog šumarstva i stavlja s toga na visoku vladu molbu, neka nastoji, da se u pogledu izvoza drva i proizvoda drvne industrije izhode od susjednih država što povoljniji uvjeti, napose, da se i nadalje osigura slobodan uvoz našeg drva u Italiju, a u prometu sa Njemačkom, da se barem ne povisi dosadanja carina.

2. U novo sastavit se imajućem carinskom cieniku (austrijskom. Op. ur.) može se kao minimalna stavka dopustiti kao i dosele slobodan uvoz gorivog drva i trupaca (neotesanog drva). Na izvaneuropejsko drvo, u koliko se neradi o t. zv. plemenitom drvu za stolare, tokare i slične obrte, zatim na proizvode drvne industrije, neka se uvede odgovarajuća carina, odnosno neka se sadašnje carinske stavke povise, naročito naprotiv ovim državama, koje na proizvode naše drvne industrije udaraju carinu.

Isto tako valja u svrhu zaštite domaće produkcije povisiti carinu na uvoz inozemne trieslovine i smole. U pogledu visine carinskih stavaka, koje bi se imale postaviti za šumske i šumsko-industrijalne proizvode, priključuje se austrijski šumarski kongres u glavnom predlozima, što ih je stavila »centrala za osjeguranje gospodarskih i šumskih interesa kod sklapanja trgovačkih ugovora«.

3. Kod sastavka šeme za novi carinski cienik neka se podjedno uzme obzir na zadaće statistike, pak neka se stoga šumski i šumsko-industrijalni proizvodi po mogućnosti skupe u posebne razrede ili barem izkažu u cieniku u posebnim točkama. U pogledu šeme preporučuje austrijski šumarski kongres na uvaženje predloge, koji su sadržani u prilogu 2 referata.

4. Osvjedočen, da je za podignuće drvarske trgovine i drvarske industrije naročito nuždno, da se stvore što povoljniji uvjeti za prevoz drva, izrazuje šumarski kongres želju:

a) da se uporedo sa sklapanjem trgovačkih ugovora kod svih austrijskih željeznica podvrgnu reviziji i pristojbeni cienici za prevoz drva u svrhu, da se time izravnaju oštrine i protuslovja novih carinskih ugovora imenito tamo, gdje je ovo naj-

nuždnije, te da se snize željezničke pristojbe za prevoz drva u tuzemstvu, kao i u inozemstvo, barem do niveaua odnosnih ugarskih konkurencionalnih tarifnih ciena;

b) da se dokinu sve posebne prevozne pogodnosti (refactije) u korist pojedinih veletržaca ili producenta;

c) da se tarifne stavke često ne mienjaju, te ostave u krieposti barem kroz jednu godinu.

5. Austrijski šumarski kongres podupire predloge drvarskih industrijalaca, u koliko ovi smjeraju onamo, da se nasto j olahkotiti transport i promet njihovih proizvoda, a naročito da se snizi visoka carina na uvoz rezane robe itd. u Njemačku, nu odlučno prosvjeduje proti možebitnim predlozima, da se uvede carina na izvoz surovog drva ili u obće otegoti izvoz našeg drva«.

U navedenim resolucijama precisirano je dovoljno stanovište, što ga je šumarstvo u Austriji zauzelo u predmetu sklapanja trgovačkih ugovora. Ono kulminira u načelu, da se za višak drva, što se u zemlji proizvodi pribavi slobodan izvoz u susjedne države bilo u surovom bilo u izradjenom stanju. Prema tomu je za Austriju mnogo važnije, da se kod sklapanja trgovačkih ugovora poluče za izvoz drva što veće pogodnosti, nego li da se postavi carina za uvoz drva u Austriju.

Upliv eventualnog povišenja carine na uvoz drva u Njemačku na šumsko gospodarstvo u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji.

Da možemo suditi o uplivu, što će eventualno povišenje carine na uvoz drva u Njemačku imati na šumsko gospodarstvo u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, valjalo bi nam prije svega znati, kakove se vrsti drvene robe izvozi iz Hrvatske i Slavonije u obće, a napose koliko se od toga uvozi u Njemačku.

Manjkaju nam doduše točni statististički podatci o izvozu drva na pose iz Hrvatske i Slavonije, ali imamo prilično točne podatke glede toga za Hrvatsku i Slavoniju i Ugarsku zajedno.

A pošto znademo, da je naš glavni izvozni produkt u Njemačku hrastovina i buduć od izvežene hrastovine najveći dio odpada na Hrvatsku i Slavoniju, to ćemo se moći poslužiti i statističkim podatcima, sakupljenim za zemlje krune sv. Stjepana.

U izkazu 10. kojega smo sastavili na temelju podatakah, navedenih u časopisu »Österr.-Ungar. Centralblatt für Walderzeugnisse« od 24. veljače 1901. br. 815, razvrstan je sveukupni izvoz iz napred navedenih zemalja prema vrsti robe i to za godine 1899. i 1900.

Što se tiče izvoza pojedinih vrsti drveća iz Hrvatske i Slavonije, to nam je pripomenuti sliedeće:

Čamovina proizvodi se u nas u gorskom kotaru i gornjoj Krajini, te se izvozi preko Rieke, Senja, sv. Jurja itd· ponajviše u Italiju i ostale južne zemlje, i to najvećma u jur priredjenom stanju.

Bukovina izvozi se takodjer najviše u Italiju i to većinom kao rezana i ciepana roba.

Hrastovina izvozi se kao surovo drvo u trupcima najviše u Njemačku, zatim u Englezku, Holandiju i Belgiju; a kao rezano drvo najviše u Francuzku, zatim u Njemačku, Belgiju, Švajcarsku, Englezku, Italiju i Holandiju.

Dužice od hrastovine ivozi se najviše u Francuzku, zatim u Njemačku, i to u potonju kao tako zvana »bačvarska gradja«.

Izvoz drva od ostalih vrsti listača nije osobito znatan te je bez veće važnosti.

Iz navedenoga sliedi, da mi u pitanju povišenja carine na uvoz čamovine u Njemačku ni smo interesirani, te da odnosna carinska pristojba, riešilo se ovo sporno pitanje ovako ili onako, ne će imati upliva na šumsko gospodarstvo u Hrvatskoj i Slavoniji.

Za nas je stoga od važnosti samo uredjenje carinske pristojbe na uvoz hrastovine u Njemačku.

Ova carina, kako se vidi iz uredovne osnove novog carinskog cienika, kao i iz napred navedenoga imala bi se povisiti kod uvoza surove hrastovine, t j. u trupcima, makar se plaćala i po težini, buduć se 1 m^3 računa ne kao dosele sa 600 kg., već sa 900 kg., i to po m^3 od 1·20 maraka na 1·80 maraka ili za 50%.

Nu kao što smo napred naveli priznavaju njemački šumari sami, da iz svojih šumah nisu kadri pokriti potrebu zemlje na hrastovini, već da ovu moraju uvoziti. Ako je tomu tako, onda će Niemci sami, t. j. njihovi konsumenti, platiti carinu na uvoz naše surove hrastovine i mi se nadamo, da ova carina ne će imati nikakva upliva na naše šumsko gospodarstvo.

Što se tiče rezane hrastovine, to Njemačka dolazi u tom pogledu za nas u obzir kao izvozna zemlja tek u drugom redu.

Carina na rezanu hrastovu robu imala bi se prema osnovi novog carinskog cienika vrlo znatno povisiti i to ako se plaća po težini po metričkoj centi od 0·80 maraka na 1·25 maraka, a ako se plaća po kubičnom sadržaju po m_3 od 4·80 maraka na 10·00 maraka.

Ovom znatnom razlikom u carini na surovu i rezanu hrastovu robu ide se za tim, da se pogoduje uvozu surove hrastovine, te da se ova ne kod nas već u Njemaćkoj reže i konsumu privadja, te da se time podignu pilane u Njemačkoj.

Povišenje carinske pristojbe na rezanu hrastovu robu imati će svakako upliva na izvoz hrastovine iz Hrvatske i Slavonije a po tom i na naše pilane, a kroz ove i na šumsku pristojbu za hrastovinu.

Poznata je na ime stvar, da mi možemo dan danas naše hrastove sastojine dobro unovčiti samo onda, ako su u cieni trupci i rezana roba, odnosno ako ona dobru prodju ima. Francuzka dužica nije više za nas mjerodavna, jer su naše hrastove šume za proizvodnju dužice preskupe, a i mi proizvodimo danas jedva $^1/_4$ sveukupne godišnje potrebe na francuzkoj dužici.

Ako se stoga povisi carina na uvoz rezane hrastove robe u Njemačku, to se uz sada vladajuće nepovoljne novčane pri-

Izkaz 1. Izvoz drva (uključivo drvenog ugljena) iz Austro-Ugarske u važnije strane zemlje po 1000 metr. centi

Godina	Njemačka	Italija	Ruska	Balkanske države	Švicarska	Preko Trsta	Preko Rieke itd.	Ukupno	Vriednost u 1000 for.
1882	8001	2288	3176	1839	195	3001	1763	20262	51849
1883	8115	3207	1991	2181	315	3090	2442	21332	62879
1884	7330	3091	1575	4295	322	3115	2753	22483	61971
1885	7509	3206	1371	3749	603	3406	2711	22583	63218
1886	6201	3280	1523	1903	616	3428	2561	19512	51183
1887	8336	2896	1263	1912	698	3310	2862	21276	56141
1888	9275	2628	1309	1625	802	2661	2953	21254	59169
1889	10100	2590	1704	2251	709	2806	3145	23304	63788
1890	10679	2748	1838	2727	673	2725	3274	24574	62721
						Francezka	Sjever. Afrika		
1891	11012	3878	1673	2345	692	1221	263	24045	64143
1892	10983	4362	1500	2399	468	981	388	21324	56164
1893	10724	4307	1274	2645	554	1408	198	21381	59743
1894	11131	4118	2111	2473	535	1630	223	22473	62279
1895	11965	4295	2496	2399	751	1529	212	23980	65710
1896	14088	4495	2926	2193	979	1585	307	26986	72895
1897	17002	4780	2235	2108	1073	1572	434	30104	82764
1898	20687	4757	3063	3179	1082	1519	628	35548	100036
1899	23207	5512	3516	3699	1039	1729	584	39983	116225
1900	26255	5882	2739	2588	1008	2082	808	42368	128216

Izkaz 2. Uvoz drva (uklj. drvenog ugljena) u Austro-Ugarsku iz važnijih zemalja po 1000 metr. centi.

Godina	Njemačka	Italija	Ruska	Balkanske države	Preko Trsta itd.	Ukupno	Vriednost u 1000 for
1882	953	81	579	131	192	1939	2869
1883	922	75	493	193	226	1910	2964
1884	1161	50	697	175	222	2298	3709
1885	1005	54	816	166	182	2226	3477
1886	807	53	635	131	187	1813	3097
1887	671	53	467	129	212	1534	3317
1888	484	52	492	233	266	1535	4382
1889	421	57	579	363	210	1629	4197
1890	414	40	1010	363	270	2097	4864
					iz Amerike		
1891	503	56	353	385	22	1524	3098
1892	470	56	454	229	31	1309	2925
1893	462	73	462	134	66	1269	3468
1894	463	74	472	378	36	1507	3332
1895	479	76	564	262	131	1564	3740
1896	555	73	733	906	149	2493	4441
1897	506	59	638	703	138	2116	4176
1898	477	66	653	1274	139	2654	4244
1899	421	82	510	735	60	1880	3233
1900	465	63	563	1227	140	2517	4508

Izkaz 3. Ukupni izvoz drva prema vsžnijim sortimentima o 1000 metr. centi.

Godina	Ogriev	Tvorivo drvo		Rezana roba	Dužica	Željezničke podvlake	Ugljen od drva	Ukupno
		surovo	otesano					
1882.	1440	11171		6284	1197	—	170	20262
1883.	1827	8567		8228	1828	675	207	21332
1884.	1999	10182		7861	1816	405	220	22483
1885.	2155	9044		8612	1864	656	252	22583
1886.	6948	8008		7370	1526	341	314	19512
1887.	1901	9687		7050	1983	330	311	21276
1888.	1970	7296	1981	7250	2061	336	360	21254
1889	1807	7939	2115	7858	2586	766	333	23304
1890.	1840	9057	2155	8615	1888	702	304	24574
1891.	1887	8685	1733	8498	1996	1032	202	24045
1892.	1925	8614	1737	6952	1321	603	162	21324
1893.	2028	9016	1143	7023	1515	497	148	21381
1894.	1943	10033	1230	7215	1606	311	124	22473
1895.	1697	10774	1544	8016	1463	353	107	23980
1896.	1836	12367	1435	9002	1593	625	107	26986
1897.	2089	13465	1585	10615	1368	825	134	30104
1898.	1878	17031	2075	12216	1293	873	162	35548
1899.	1794	19028	2802	13397	1460	1272	207	39983
1900.	2233	19971	2267	14604	1478	1458	343	42368

Izuaz 4. Ukupni uvoz drva prema važnijem sortimentima po 1000 metr. centi.

Godina	Ogriev	Tvorivo drvo		Rezan roba	Dužica	Željezničke podvlake	Ugljen od drva	Izvan europejsko tvorivo	Ukupno
		surovo	otesan.						
1882.	672	1067		169	6	—	10	15	1939
1883.	707	951		198	13	14	16	11	1910
1884.	706	1294		233	7	27	14	17	2298
1885.	794	1093		201	22	91	15	10	2226
1886.	631	913		157	42	43	12	15	1813
1887.	615	584		197	69	41	15	11	1534
1888.	506	406	223	161	133	41	12	53	1535
1889.	437	588	141	144	176	102	14	24	1629
1890.	492	815	148	188	253	155	13	32	2097
189 .	487	317	206	144	149	188	11	19	1524
1892.	470	307	91	192	89	110	10	37	1309
1893.	457	280	65	200	41	152	9	63	1269
1894.	523	529	62	194	68	71	13	45	1507
1895.	623	355	120	179	65	75	17	129	1564
1896.	748	853	244	224	96	165	17	143	2493
1897.	620	630	145	366	89	97	13	151	2116
1898.	778	1105	117	389	51	64	11	137	2654
1899.	618	568	65	463	38	42	12	69	1880
1900.	706	980	92	511	42	23	17	143	2517

Izkaz 5. Izvoz drva u Njemačku po sortimentima po 1000 met. centi.

Godina	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Željezničke podvlake	Ugljen od drva	Ukupo
		surovo	otesano					
1882.	360	5030		2129	474	—	8	8001
1883.	388	4975		2017	461	266	8	8115
1884.	426	4322		1976	462	134	10	7330
1885.	474	4041		2097	521	364	12	7509
1886.	440	3849		1261	462	168	20	6201
1887.	444	5819		1313	534	194	25	8331
1888.	447	6136	260	1667	548	187	30	9275
1889.	486	6239	269	2034	661	378	30	10100
1890.	636	6846	445	1869	449	388	40	10679
1891.	639	7218	549	1391	347	834	32	11012
1892.	717	7018	959	1382	352	520	33	10983
1893.	705	7291	558	1311	389	437	31	10724
1894.	840	7609	811	1245	304	299	22	11131
1895.	811	4428	745	1300	318	339	20	11965
1896.	761	9602	747	1933	433	584	27	14088
1897.	846	11253	830	2884	374	774	39	17002
1898.	719	14051	1091	3661	344	755	65	20687
1889.	749	15070	1543	4261	303	1172	107	23207
1900.	1051	17112	1000	5197	319	1378	196	26255

Izkaz 6. Uvoz drva iz Njemačke po sortimentima po 1000 metr. centi.

Godina	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Željezničke podvlake	Ugljen od drva	Izvan europejsko tvorivo	Ukupno
		surovo	otesano						
1882.	321	518		101	—	—	5	8	953
1883.	309	485		110	—	—	10	8	922
1884.	339	665		135	1	3	10	8	1161
1885.	384	487		112	2	1	9	10	1005
1886.	371	324		93	2	2	5	8	807
1887.	272	266		113	3	2	5	10	671
1888.	241	128	26	65	5	3	6	10	484
1889.	157	150	28	62	3	3	6	9	421
1890.	190	113	23	56	4	3	6	15	414
1891.	224	180	30	53	4	—	7	3	503
1892.	198	164	30	57	5	2	7	4	470
1893.	205	140	27	62	5	11	6	4	462
1894.	199	146	23	64	6	1	10	10	463
1895.	203	160	22	63	5	1	15	8	479
1896.	230	206	23	63	8	—	12	10	555
1897.	215	181	16	58	12	1	9	14	506
1898.	204	159	20	61	9	—	8	13	477
1899	177	143	9	71	6	—	6	6	421
1900.	212	138	16	71	5	2	5	14	465

Izkaz 7. Izvoz drva po sortimentima i po državama po 1000 metr. centi.

Godina	Italija								Ruska								Balkanske države							
	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Želj. podvlake	Ugljen od drva	Ukupno	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Želj. podvlake	Ugljen od drva	Ukupno	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Želj. podvlake	Ugljen od drva	Ukupno
		surovo	otesano							surovo	otesano							surovo	otesano					
1882.	189	1309		722	3	—	55	2288	94	2878		201	3	—	—	3175	130	298		1403	2	—	6	1839
1883.	353	734		2055	7	61	83	3297	133	1574		278	—	6	—	1991	200	81		1866	1	32	1	2181
1884.	373	529		2056	12	37	84	3891	66	1290		216	—	—	3	1575	199	2749		1322	4	8	3	4295
1885.	387	616		2068	14	29	82	3206	41	1157		165	5	3	—	1371	356	1931		1451	1	10	—	3749
1886.	318	872		1970	10	1	108	3280	51	1246		226	—	—	—	1523	168	625		1104	3	—	1	1903
1887.	272	650		1801	22	13	138	2896	40	972		248	2	—	1	1309	123	834		938	2	4	1	1912
1888.	287	64	505	1970	33	8	174	2628	28	663	252	357	7	1	1	1704	163	346	63	1033	20	—	—	1625
1889.	294	128	454	1801	58	—	126	2590	32	726	603	320	5	19	—	1838	88	668	41	1403	50	—	1	2251
1890.	128	283	260	1557	20	—	69	2748	52	901	552	249	46	38	—	1673	67	717	4	1814	34	—	1	2727
1891.	177	213	307	2428	65	6	79	3878	74	677	114	760	23	24	—	1673	125	340	21	1814	26	16	3	2345
1892.	761	235	396	2607	222	11	126	4362	233	749	29	469	4	17	—	1500	184	474	20	1664	28	17	1	2399
1893.	828	237	414	2548	168	—	110	4307	179	484	37	583	1	—	—	1274	206	677	25	1576	37	38	4	2645
1894.	754	233	279	2537	112	2	101	4118	58	900	13	1138	—	1	—	2111	266	836	24	1272	49	5	—	2473
1895.	709	271	363	2724	142	—	84	4295	44	1082	8	1361	—	—	—	2496	106	718	138	1369	56	5	1	2399
1896.	780	239	351	2960	84	—	73	4492	32	1652	21	1212	—	9	—	2926	236	604	117	1190	46	—	1	2193
1897.	755	264	387	3226	68	1	79	4780	31	1208	47	949	—	—	—	2236	427	478	89	1054	33	23	1	2108
1898.	707	215	416	3197	129	25	67	4757	20	1745	139	1155	—	4	—	3063	400	766	152	1780	44	33	1	3179
1899	678	352	662	3502	253	—	70	5512	31	2230	159	1084	—	11	—	3516	299	1075	136	2095	51	38	2	3699
1900.	749	288	716	3822	185	8	109	5882	63	1602	32	1039	1	2	1	2739	338	690	51	1445	34	23	1	2588

Izkaz 8. Izvoz drva po sortimentima u zemlje po 1000 metr. centi.

Švicarska								
Godina	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Želj. podvlake	Ugljen od drva	Ukupno
		surovo	tesano					
1882.	57	44		92	—	—	2	195
1883.	57	27		130	—	—	1	315
1884.	52	38		230	—	—	2	322
1885.	46	64		490	1	1	1	603
1886	59	39		514	4	—	3	616
1887.	56	49		568	19	—	3	698
1888.	44	62	9	635	42	9	1	802
1889.	51	59	8	530	54	3	1	709
1890.	32	84	20	469	56	0	1	673
1891.	26	87	33	485	52	7	1	692
1892.	29	70	5	325	26	8	1	468
1893.	29	89	3	382	30	14	2	554
1894.	25	88	6	484	24	4	1	535
1895.	26	92	11	584	26	5	1	751
1896.	26	121	11	747	31	32	5	979
1897.	28	146	6	813	35	27	14	1073
1898.	28	153	8	816	22	21	29	1082
1899.	3[illegible]	142	6	792	16	18	28	1039
1900.	27	126	3	766	25	22	35	1008

Francezka, odnosno sjeverna Afrika						
Godina	Tvorivo		Rozana roba	Dužica	Želj. podvlake	Ukupno
	surovo	tesano				
U Francezku						
1891.	96	65	430	627	1	1221
1892	14	76	252	6[illegible]9	—	981
1893.	148	37	401	822	—	1408
1894.	154	26	361	1088	—	1630
1895.	102	150	419	855	—	1529
1896.	26	107	507	944	—	1585
1897.	15	125	646	779	—	1572
1898.	30	106	685	696	—	1519
1899.	44	166	732	778	4	1729
1900.	24	174	1050	83	—	2082
U Egipat, Algir Tunis itd.						
1891.	1	94	131	—	36	263
1892.	17	194	134	12	31	388
1893.	3	59	125	4	7	198
1894.	16	44	151	3	—	223
1895.	6	37	160	5	5	212
1896	10	29	274	3	—	307
1897.	15	34	381	4		434
1898	2	67	539	5	14	528
1899.	21	89	449	4	21	584
1900.	9	91	690	3	15	808

Preko Trsta, Rieke i druge luke								
Godina	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Želj. podvlake	Ugljen od drva	Ukupne
		surovo	tesano					
Preko Trsta								
1882	208	734		1585	387	—	86	3001
1883	220	804		1468	464	22	112	3090
1884	163	825		1600	285	28	116	3115
1885	173	809		1930	346	4	144	3406
1886	184	857		1914	293	—	177	3468
887	160	901		1730	479	—	137	3310
1888	138	15	407	1596	361	—	144	2661
1889	152	115	403	1577	373	21	163	2806
1890	126	217	386	1602	238	2	152	2725
Preko Rieke itd.								
1882	401	878		151	330	—	3	1762
1883	476	373		410	890	286	2	2443
1884	722	430		450	952	197	2	2751
1885	677	426		386	976	245	1	2710
1886	731	519		381	754	172	4	2572
1887	797	563		452	924	119	7	2863
1888	862	12	484	405	1050	131	9	2953
1889	705	4	336	465	1384	236	12	3145
1890	799	8	488	625	1046	266	41	3274

Izkaz 9. Uvoz drva po sortimentima iz zemalja po 1000 met. centi.

Godina	Ruska								Balkanske zemlje ponajviše Rumunjska								Italija							
	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Željezničke podvlake	Ugljen od drva	Ukupno	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužica	Željezničke podvlake	Ugljen od drva	Ukupno	Ogriev	Tvorivo		Rezana roba	Dužice	Željezničke podvlake	Ugljen od drva	Ukupno
		suroso	tesano							surevo	tesane							surovo	tesano					
1882.	228	344		3	—	—	4	579	103	21		5	2	—	—	131	13	39		29	—	—	—	81
1883.	276	193		21	—	—	3	493	92	87		10	3	1	—	193	23	17		28	—	6	1	75
1884.	260	410		18	—	6	3	697	58	62		37	1	2	15	175	23	15		12	—	—	—	50
1885.	282	438		16	—	78	2	816	93	27		30	16	—	—	166	16	14		13	—	10	1	54
1886.	149	423		10	10	40	2	635	63	34		9	24	—	—	131	26	10		14	—	—	—	53
1887.	243	142		25	5	39	2	467	49	36		3	41	—	—	129	30	11		11	—	—	—	53
1888.	179	183	41	25	30	36	2	492	39	45	62	6	81	—	—	233	20	14	2	15	—	2	—	52
1889.	207	216	29	21	6	98	2	579	46	150	2	6	156	—	—	363	10	33	3	10	—	—	1	57
1890.	198	538	38	29	65	140	1	1010	70	73	4	30	171	11	—	363	7	11	4	18	—	—	—	40
1891.	109	22	19	24	14	146	1	335	134	60	5	17	125	41	—	385	14	17	3	20	—	—	1	56
1892.	201	44	24	72	13	98	1	454	57	66	11	15	68	9	—	229	11	15	5	20	1	—	1	56
1893.	195	62	11	52	6	135	2	462	37	54	9	8	21	5	—	134	16	10	5	41	—	—	1	73
1894.	244	101	16	39	2	69	1	472	64	263	7	9	32	1	1	378	12	11	5	44	—	—	1	74
1895.	309	114	33	40	1	66	1	564	94	62	52	8	39	8	—	262	14	13	5	41	2	—	1	76
1896.	335	157	56	51	2	132	1	733	164	469	151	36	50	33	2	906	17	18	3	28	1	—	1	73
1887.	305	109	84	47	2	90	1	638	87	317	34	206	52	6	2	703	15	15	3	20	—	—	1	59
1898.	353	132	63	53	3	50	1	656	203	792	25	221	21	13	1	1274	16	15	4	26	2	—	1	66
1899.	262	144	42	37	—	24	1	510	157	249	5	292	13	18	2	735	20	23	5	24	—	—	2	82
1900.	271	163	58	51	1	16	1	563	202	648	3	340	22	5	3	1227	17	19	6	14	1	—	4	63

Izkaz 10. Izvoz drva iz Ugarske, Hrvatske i Slavonije

Vrst robe	Godina	Cislaitanija	Bosna	Rumunjska	Njemačka	Italija	Srbija	Švajcarska	Altona, Hamburg	Francuzka	Španjolska	Belgija
Ogriev, kora za trieslo	1899	5521	186	—	6	712	1427	—	—	—	—	—
	1900	7008	118	—	43	507	1563	—	—	—	—	—
Gradja i tvorivo, surovo od hrasta i oraha . . .	1899	1576	—	643	29	50	—	9	1412	1	198	7
	1900	1501	—	—	2426	50	—	7	5	107	6	365
Gradja i tvorivo, surovo od javora, kruške, trešnje, višnjs, breze i ljeske	1899	625	12	—	148	—	—	4	—	—	—	—
	1900	488	—	—	194	—	—	20	—	—	—	—
Gradja i tvorivo, surovo od jasena, bresta, akacije i bukve	1899	462	—	—	316	148	—	6	—	31	35	7
	1900	405		—	640	126	—	7	—	34	27	9
Gradja i tvorivo, surovo, od četinjuča (iz. stange) zatim lipe topole i jalše	1899	3071	—	1910	2674	10	564	—	—	15	—	—
	1900	2547	—	1362	5139	7	36	3	—	—	—	—
Stange od četinjača surove	1899	49	—	—	12	59	—	—	—	—	—	—
	1900	241	-	—	700	99	—	—	—	—	—	—
Drvo za rovove (Grubenholz)	1899	4870	—	—	528	—	—	—	—	—	—	—
	1900	4937	—	—	1368	—	—	—	—	—	—	—
Željozničke podvlake	1899	4933	1	—	2420	51	—	114	—	—	11	—
	1900	6558	1	—	1909	103	—	99	—	—	33	108
Dužice tvrde	1899	2513	2	51	1742	429	—	137	10	8096	1	—
	1900	3101	2	8	1973	290	—	129	6	8280	6	—
Reza i tesana roba od hrasta, javora, oraha, trešnje, kruške, višnje, breze i ljeske	1899	3717	12	—	2849	401	25	768	—	3887	63	2217
	1900	4032	4	—	3494	543	52	728	—	5803	113	1479
Rezana i tesana roba od jasena, bresta, akacije i bukve	1900	2315	3	—	433	2780	—	348	26	109	408	16
	1899	2986	2	—	493	2112	—	304	14	85	509	44
Rezana i tesana roba od izvan europejskog drva	1900	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1899	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rezana i tesana roba mehka od četinjača, lipe topole i jalše, kao i dužica od te vrsti drveća	1900	11568	15	5312	7871	3530	1004	47	53	2203	4	20
	1899	13808	3	3774	9759	3285	864	42	179	2851	12	32
Krovna daska, prirezana urešena i bojadisana . Vinogradsko i hmeljsko	1899	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1900	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
kolje rezano	1899	187	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
	1900	117	—	—	—	—	4	—	—	—	—	—
Vrbovo šiblje	1899	44	—	—	11	—	—	—	—	—	—	—
	1900	34	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

godine 1899. i 1900. u vagonima (à = 10 000 kg.)

Hollandija	Englezka	Ruska	Bugarska	Egipat	Grčka	Evrop. Turska	Azijat. Turska	Portugal	Danska	Englezki posjed u Sredoz. moru	Tunis	Algir	Britska Indija	Britska j. Afrika	Portug. j. Afrika	Trst	Amerika	Crnagora	Maroko	Ukupno
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7911
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9244
92	1284	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	=	—	—	—	5270
1034	704	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6244
—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	792
—	—	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	715
12	6	65	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1093
3	42	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1317
—	—	—	76	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8313
—	—	—	—	89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		9182
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		124
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1042
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5401
—	—	184	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6488
199	—	71	—	727	426	10	106	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9059
310	—	—	—	721	158	—	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	=	10074
139	18	—	16	—	271	7	56	169	1	54	3	99	—	—	—	—	—	—	—	13818
72	47	—	5	—	103	12	1	162	7	40	3	72	—	—	—	—	—	—	—	14317
224	59	—	—	68	74	—	—	1	—	8	15	146	—	—	—	—	—	—	—	13925
76	497	—	—	8	1	7	—	4	—	3	7	129	5	—	—	—	—	—	—	18087
33	—	284	—	89	49	7	3	—	3	14	10	19	—	11	5	—	—	—	—	6943
4	—	349	—	125	29	—	15	—	—	12	22	29	—	—	—	—	—	—	=	7166
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	=	1
44	3	42	492	2	29	150	24	—	—	16	115	588	1	—	—	—	—	13	—	33123
73	39	3	240	141	15	69	—	—	—	42	155	532	38	—	62	—	—	—	10	36060
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	188
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34

like u Njemačkoj možemo nadati, da će pasti šumska pristojba za rezanu robu u naših šumah, te da ćemo biti prisiljeni da snizimo šumsku pristojbu za naše hrastove šume. Ovo će se dogoditi i u onom slučaju, ako bi se podigao izvoz trupaca, jer tako daleki transport podnose samo trupci najbolje vrsti, a ne oni lošije kvalitete sa velikim odpadkom, koji se sada režu na našim pilanama u kratku robu, kao u frise i parkete.

Nazadovanju naših pilana i padanju šumske pristojbe dalo bi se doskočiti samo na taj način, da se snize željezničke tarifne pristojbe za prevoz rezane hrastovine do njemačke granice i tako izjednači povišena carinska pristojba na uvoz trupaca i rezane hrastovine u Njemačku.

Svakako ćemo morati u buduće kod prociene naših hrastovih šuma za prodaju, ako ih unovčiti želimo uz sadašnju šumsku pristojbu, obratiti još veću pozornost tomu, da ne precienimo kubični sadržaj, koji spada na trupce odnosno rezanu robu, te da za to uzimljemo samo robu I. vrsti, koja je kadra podnieti dalje transportne troškove i to tim više, što naši šumski cienici (imamo pred očima šume krajiških imovnih obćina, državne i investicionalne) imaju unutar svakog od trijuh razreda debljine samo jednu cienu za trupce, koja je gotovo za 20 K viša od one za ciepanu robu.

Nadamo se u ostalom, da i povišena carinska pristojba na uvoz hrastovog drva robe u Njemačku ne bi dugo vremena bila od upliva na naše hrastove šume jedno s toga, što Njemačka nije jedina zemlja, u koju se naša hrastova roba izvozi, i što će se financijalno stanje u Njemačkoj svakako naskoro oporaviti od neprilika, što mu ih zadadoše propadanje raznih novčanih zavoda i kinezka ekspedicija, pak da će se opet razviti prijašnja živahna djelatnost u raznim industrijalnim poduzećima i time povećati tražnja na hrastovini, imenito, dok se stane izgradjivati mornarica njemačka; a drugo s toga, što će u nas usljed povišene carine pasti proizvodnja rezane robe i time nastupiti reakcija na tržištu, jer će usljed manjih ponuda porasti ciene rezanoj hrastovoj robi.

Naši šumovlastnici mogli bi padanju šumske pristojbe i sami mnogo doprinieti time, da ne bacaju godimice na tržišta velike množine surovog drva, već samo toliko, koliko normalna, a eventualno i i sniženа po tražnja konsumirati može. Ovo bi se dalo polučiti na taj način da se obustavi sječa u jednom dielu šumah gdje se poglavito proizvode trupci, te odnosni etat prenose u šume, koje nisu sposobne zo trupce već samo za ciepanu robu. Naročito bi na to morale pomišljati imovne obćine, koje takovih šuma imadu, i to u vlastitom interesu, pošto bi tako svoje vriednije šume sačuvale za ono doba, kada će nestati investicionalnih i državnih šuma, gdje se sada proizvodi najviše surovine za rezanu robu.

Dužica hrastova, što se uvozi u Njemačku kao t. zv. bačvarska gradja, potiče većim dielom iz naših šuma, te se je tek u najnovije doba počela uvoziti iz Amerike i Rusije. Nu amerikanska roba ne može se takmiti sa našom, jer amerikanska hrastovina ima suviše tanina, a i šupljikavija je od naše hrastovine. I na uvoz dužice namjerava se povisiti carina od 0·30 na 0·40 M. po met. centi, ali se nadamo, da obzirom na kakvoću naše hrastovine ne će time trpiti izvoz naše dužice, sve kada bi ta povišena carina i u život stupila, jer će ju tada sami Niemci platiti.

Iz ciele ove razprave možemo stvoriti taj zaključak, da se pitanje u carini na uvoz drva u Njemačku vrti najviše oko čamovine, zatim, da će kod nas uplivati samo na produkciju i izvoz hrastove robe, nu da su država sniženjem željezničke pristojbe za prevoz ove robe, a šumoposjednici iznašanjem manje količine drva na tržište kadri paralelizirati eventualnu povišicu na uvoznoj carini. . . . ć.

§. 2. šum. zakona.

Piše Dr. **A. Goglia.**

Paragraf 354. o. g. z. (obćeg gradj. zakonika) odredjuje, da je vlastnost, smatrana kao pravo, ovlast, da radimo po volji sućanstvom i koristima stvari kakove i da svakog inog od toga

izključimo. Dalnje tumačenje ove ovlasti sadržaje §. 362 o. g z., gdje se veli, da se podpuni vlastnik može svojom vlastnošću služit ili ne služit, da ju može zatrti, prenieti na druge ili odreći se je bezuvjetno.

Nu vršenje tih vlastničkih prava vezano je na stege, navedene u §. 364. o g. z. Prema propisima tog paragrafa vršenjem prava vlastničtva.

1. Ne smiju se vriedjati prava trećega. i

2. ne smiju se kršiti one zabrane, koje propisuju zakoni u svrhu, da se uzdrži i unapredi obćeno dobro, dakle koje su izdane u javnom interesu.

Ograničenja prava vlastničtva uvedena radi javnog interesa sadržana su, osim u obćem gradj. zakoniku, u raznim specijalnim zakonima, koji spadaju u javno i u upravno pravo.

Jedno od tih ograničenja jest ustanova, koja dolazi u svim gotovo šumskim zakonima, i koja odredjuje, da bez dozvole nije slobodno ni jedno zemljište oduzeti od toga, da se na njem više drva ne plode niti obratiti ga na druge svrhe.

Uvrštenje ovakovog propisa, koje izvire iz načela, što ga većina šumskih zakona zastupa, da »što je šuma ima šumom ostati“, dakle princip o potrajnosti šuma i šumskog zemljišta, opravdava se time, što je šuma nuždna iz klimatičkih i oborinskih razloga, jer nam šuma pruža drvo za gradju i ogriev i jer šuma upliva i na plodnost stanovitog kraja.

Ako sliedimo razvoj ovog instituta, to ćemo vidjeti, da prvobitno u zakonima u obće takove zabrane krčenja nije bilo, već je krčenje slobodno bilo.

Tek u 12. stoljeću nailazimo na prve tragove takovim zabranama, koje su izdane u svrhu, da se očuva ono šumsko tlo, koje imade karakter zaštitne šume ili zabrane. U 13. stoljeću zabranjuje se krćenje onih šuma, koje su se rabile u napučenijim krajevima za pašu i tovljenje blaga. Osim toga bilo je takovih zabrana, kojima je bio razlog gojenje divljači.

Ovlaštenici lova bo nastojali su, da si izposluju takove zabrane krčenja u bojazni, da se, usljed manjeg kompleksa,

šumskog zemljišta, ne bi umanjio broj divljači, a po tom i koristi, koje im je lov donašao.

To stanje trajalo je do konca srednjeg vieka, pa možemo uztvrditi, da je tada vladalo načelo, slobodnog krčenja a zabrana krčenja bila je samo iznimka.

Kada se je u šumskim zakonima počeo uvreživati danas vladajući princip o potrajnosti šuma i šumskog zemljišta, — tada su zakoni na temelju tog principa usvojili načelo, da kao pravilo valja smatrati zabranu krčenja, a samo krčenje je iznimka.

Potonje načelo usvojeno je gotovo u svim modernim zakonima.

S' obzirom na samu ovlast krčenja mogli bi se moderni šumski zakoni lučiti u tri kategorije.

I. U prvu kategoriju spadaju zakoni, koji propisuju stanovite preduvjete, koji valja da obstaje, da oblast uzmogne izdati dozvolu krčenja. Ti uvjeti obaziru se na obseg šumskog zemljišta, koji bi se imalo krčiti, na gospodarske prilike šumovlastnika, na način šumskog gospodarenja, na sastojinu i položaj šumskog tla, na okolnost, da li u okolici imade dovoljno šuma za pokriće drvne potrebe žiteljstva, da li će kašnje biti od gospodarske koristi za molitelja i t. d.

Primjerice napomenuti ćemo njekoliko zakona ove vrsti.

Članak 35. šumskog zakona za kraljevinu Bavarsku od 28./3. 1852. odredjuje:

Posvemašnje ili djelomično krčenje dozvoljeno je:

a) ako je odnosno šumsko zemljište nedvojbeno prikladno za bolje gospodarsko upotrebljenje, a ponajače za oranicu, livadu, vrt ili vinograd;

b) ako nije nuždno, da šuma ostaje radi zaštite proti elementarnim nepogodama; i

c) ako šumski ovlaštenici pristanu na krčenje.

Članak 803. ruskog šumskog zakona od 4. travnja 1888 dozvoljava krčenje šumskog tla, koje nije zaštitna šuma ili zabrana u sliedećim slučajevima:

a) ako to zahtjeva racionalno gospodarenje dobra;

b) ako se šumsko tlo pretvara u vinograde ili voćnjake;

c) ako se arondiraju granice šumskih okružja, ako je nuždno za izgradnju putova ili ako se kani na izkrčenom tlu podignuti usred šume ma koje vrsti sgrada;

d) u svrhu mjeračine;

e) u svrhu diobe zajedničkog imetka;

f) ako se u zamjenu za izkrčit se imajuće zemljište, pošumi jednaka površina, na kojoj valja da je drveće već 3 godine staro i njegov razvoj podpuno osiguran;

g) ako je šumska čestica umjetno zagajena, a drveće nije postiglo dobu od 20 godina; nu to samo onda, ako ta čestica nije jur dana u zamjenu za izkrčeno šumsko zemljište (sl. f).

Naredba ministarstva unutarnjih posala od 30. siečnja 1855. o gospodarenju u privatnim šumama u Badenu u §. 4. dozvoljava krčenje samo za slučaj, ako je podmirenje drvne potrebe dotičnog kraja osigurano i ako nije štetno za klimatičke odnošaje.

Osnova novog zakona šumskog za Cislitaviju spada takodjer u ovu kategoriju. — §. 4. glasi:

Za izdanje dozvole krčenja zahtjeva se iz javnih obzira:

a) da se namjeravanom inom upotrebom šumskog zemljišta omoguće ili unaprede udesbe od osobite gospodarstvene ili javne važnosti; ili

b) da su takovi uvjeti nastupili, da koristi koje nastanu promienjenom uporabom šumskog zemljišta, prevladaju štetnost, koja nastaje naumljenim krčenjem i s njim skopčanim umanjenjem šum. zemljišta u zemlji.

Ove uvjete može zemaljsko zakonodavstvo potanje ustanoviti.

II. U drugu kategoriju uvršćujemo zakone, koji ne ustanovljuju uvjete za izdanje dozvole krčenja. već prepuštaju oblastima, da nakon točnog izvidjenja, saslušanja interesenata i uvaživši sve okolnosti, odluče o podieljenju dozvole.

Na tom načelu temelji se n. pr. kod nas u krieposti stojeći šumski zakon od 3. prosinca 1852. i šumski zakon za Meiningen.

III. Treću kategoriju zastupaju zakoni, koji u pravilu dozvoljavaju krčenje bez predhodne oblastne dozvole pa samo napominju slučajeve, u kojima je krčenje zabranjeno.

Tako ugarski šumski zakon (zak. članak XXXI. od god. 1879.) zabranjuje krčiti šumsko zemljište, koje se nalazi na obroncima, gorama, strminama; zatim šume koje zaštićuju raširenje živog pjeska ili koje nisu za višu koju kulturu prikladne.

U §. 17. naredbe o gospodarenju s privatnim šumama u Bosni i Hercegovini i o šumskom nadziranju tih šuma od prosinca 1890. broj 87.922/I. nalazimo sliedeće ustanove.

U raštitnim šumama zabranjeno je svako rašumljenje. — Osim toga zabranjeno je bezuslovno svakomu vlastniku šume:

a) rašumljenje onih dielova šuma, koji leže na strnim nizbrdicama, koje su u opasnosti, da će voda zemlju odnieti ili da će se zemlja srušiti;

b) rašumljenje u tu svrhu, da se šumsko zemljište pretvori u pašnjak bez drveća.

U druge svrhe dozvoljeno je slobodno rašumljenje vlastniku šume, koja nije obterećena kmetskim ili tudjim servitutnim pravima i koja nije zaštitnom šumom proglašena.

Vlastnik šume, koja je kmetskim ili servitutnim pravima trećih osoba obterećena, ima za rašumljenje potražiti dozolu oblasti.

Kad kmetovi hoće da preduzmu rašumljenje u čiftlučkoj šumi, moraju dobiti privolu vlastnika šume, koji, u slučaju da tu privolu dade, mora zamoliti dozvolu oblasti mjesto kmetova.

Ako promotrimo spomenute zakoske propise, to nam se čini, da je najshodnije, onaj zakon, koji prepušta oblasti odluku o tom, da li se stanovito šumsko zemljište smije uduzeti šumskoj kulturi. — Tu imademo garanciju, da se ne će učiučini krivo ni molitelju krčenja a niti će se s vida pustiti javni obziri, buduć da će oblast izviditi sve okolnosti koje govore za krčenje i proti njemu, — te tek onda odluku donieti. Zakoni, koji ustanovljuju preduvjete za krčenje, nisu tako kon-

cizni, da bi sadržavali sve uvjete, pod kojima krčenje nije od štete za promicanje šumarske kulture u zemlji, pa za to se gdjekojemu ne dozvoljava krčenje u slučaju, u kojem bi mu inače oblast, kojoj ne bi bili propisani uvjeti za podielenje dozvole, takovu dozvolu izdala.

Pojam krčenja po našem zakonu.

Naš šumski zakon ne poznaje rieč „krčenje«, već u §. 2. jednostavno odredjuje, »da bez dozvole nije slobodno nijedno zemljište šumsko oduzeti, da se na njem više drva ne plode ni obratiti ga u druge svrhe.« — Rieč »krčenje« rabi se u našem šumskom zakonarstvu tek u §. 59. provedbene uredbe od 15/7 1895. broj 35633. k zakonu od 22 I. 1894. o uredjenju šumarsko-tehničke službe kod političke uprave u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji, koji §. ćemo tečajem ove razprave na odnosnome mjestu citirati.

Naš dakle zakon pod pojmom krčenja subsumira onaj čin usljed kojeg smo mi stanovito šumsko zemljište oduzeli šumskoj kulturi; tu je svejedno, da li smo ga pretvorili u drugu višu ili nižu kulturu ili, da bi smo ga gospodarstveno napustili. — Po tom će slučaj §. 2. nastat onda, ako stanovito šumsko zemljište, koje smo izkrčili, i za koje ne imademo spomenutu dozvolu, u roku označenom u §. 3. š. z. opet ne pošumimo odnosno, ako na njem preduzmemo takove gospodarstvene ili ine radnje i udesbe, da se iz naravi istih dade zaključiti, da smo to zemljište trajno oduzeli šumskoj kulturi.

Nu čin, kojim smo stanovito zemljište bez oblastne dozvole oduzeli šumskoj kulturi, ne smije imati u sebi biljege opustošenja šume. Dakle ako sa šumom, hoteći ju eksploatirati ili rabiti njezino zemljište u druge svrhe, tako postupamo, da dalnje plodjenje drva bude ili pogibelji izvrženo ili posve nemogaće, — tada takav se čin ne bi mogao kvalificirati kao krčenje već se imade smatrati opustošenjem. (§. 4. šum. zakona).

Postupak sa molbama za dozvolu krčenja.

Specijalne njekoje zakonske ustanove odredjuju, da se iz javnih upravnih obzira imade stanovito šumsko zemljište izkrčiti.

Za to u takvim slučajevima nije nuždna posebna oblastna dozvola, buduć da je dužnost izkrčenja zakonom ustanovljena.

Tako §. 19. cestovnog redarstva (okružnica c. i kr. namjestničtva od 10. prosinca 1855. br. 19680. z. v. l. I. raz. II. kom. br. 2.) odredjuje, da se uz državne ceste imade sa svake strane pet hvatih širine, a gdje šume preko pet sto hvatih traju, deset hvatih od spoljašnjega kraja cestovnog jarka, držati čiste od drveća i grmlja.

Postupak kod toga odredjen je naredbom namjest. vieća od 22. lipnja 1859. br. 8578. koja glasi:

Ako se porodi potreba, da se promieni širina izsječenog prostora uz ceste, koje teku kroz šumu, ako se uz ceste zasadi šuma, ili ako se na posječenom šumskom tlu opet šumu gojiti stane, napokon ako se radi o tome, da se odredi širina, dokle će se uz novo sagradjenu cestu šuma posjeći, — tada je vlastna pol. oblast suditi o širini prostora, koji imade sa obje strane ceste biti čist od drveća i grmlja.

Dotična presuda treba da bude osnovana na povjerenstvenoj razpravi, kojom će upravljati perovodni činovnik političke oblasti uz sudjelovanje gradjevnog činovnika, šumskog vještaka i vlastnika šuma. — Prigodom te razprave imadu se razviditi položaj ceste, kakvoća zemljišta i gradiva za uzdržavanje ceste, odnošaj podneblja, javna sigurnost, imade se obazrieti na osobite redarstvene razloge, na način šumskog gospodarenja i t. d.

U smislu §. 47. provedbene naredbe k zakonu od 31. prosinca 1891. o vodnom pravu imadu se nasadi, prieče za slobodno odticanje vode na tri metra od ruba obale, korita graba i kanala, koji nisu brodivi i za splavi prikladni, izkrčiti, u koliko radi brzog pada vode nisu nuždni za preprečenje odronenja obalnog tla.

Dalnju odredbu krčenja nalazimo u §. 18. vinogradarskog reda od 28. prosinca 1885., po kojoj valja izkrčiti sve ono drveće, koje zasjenjuje trsje.

U drugim slučajevima valja kod oblasti zamoliti dozvolu krčenja.

Pitanje nastaje, da li je stanoviti vlastnik zemljišta dužan zamoliti dozvolu, ako kani na svojem dobru promjeniti kulture tako, da bi recimo oranicu pretvorio u šumu, a isti kompleks šume izkrčio. Pisac F. J. Schopf u djelu »Handbuch der Forstverfassung, des Forstrechtes um der Forstpolizei« rješava to pitanje tako, da za to nije nuždna dozvola, buduć da se površina šumskog zemljišta ne mienja, već da šumovlastnik imade tu pretvorbu samo prijaviti oblasti, da ona uzmogne vršiti nadzor nad tim, da li će on sbilja opredieljeno pošumljenje preduzeti.

Mi ne dielimo to mnienje, buduć da šumski zakon u §. 2. izrično ustanovljuje, da se bez dozvole oblasti ne smije ni jedno zemljište oduzeti šumskoj kulturi, — pa bi se ovakovim činom, makar se šumska površina ne bi umanjila, ipak mimoišao zakon.

Valja na dalje imati na umu, da je ustanova §. 2. šumsko-redarstvene naravi, — pa da za to oblast imade odlučiti, da li je iz šumsko-redarstvenih propisa i javnih interesa dopustivo, da se stanovito zemljište izkrči; ne može se pako to ostaviti na volju vlastnika.

Molba za dozvolu krčenja upravlja se na onu kr. kot. oblast, (gradsko poglavarstvo) u čijem području odnosna šuma leži.

U toj molbi imadu se točno i vjerno opisati i iznieti sve okolnosti, koje se na šumu odnose; za tim joj valja priložiti:

1. Izvadak onog gruntovnog napisnika (uložka,) u koji je upisana dotična šuma. To je nuždno, da oblast ustanovi tko je vlastnik šume, nije li možda šuma suvlastničtvo od više osoba, da li je šuma obterećena služnostima i da li imade tražbina, koje su na istu zalogopravno osigurane;

2. Preris iz katastralne mape, iz kojeg će biti vidljiv položaj krčit se imajućeg zemljišta prema ostalim susjednim zemljama i prema eventualnim vodama i putevima;

3. Katastralni posjedovni list, da se iz njega uzmogne razabrati površina šume.

Osim toga valja u molbi razjasniti sve razloge, radi kojih se zemljište obraća u drugu vrst gojifbe i zasvjedočiti vjerojatnim činjenicama, da je krčit se imajuće zemljište prikladnije za inu kulturu nego li za šumu.

U koliko se kani zemljište upotrebiti za kakove gospodarske i industrijalne udesbe, valja nuždu odnosno korist istih zasvjedočiti.

Razprava.

Na takovu molbu imade oblast odrediti u smislu §. 23. šum. zakona razpravu na licu mjesta, na koju valja da pozove sve interesente i šum. vještake; nu postupak ne će biti ništetan, ako razpravi prisustvuje samo jedan vještak. Medjutim razprava odredit će se samo onda, ako iz službenih spisa ili iz izvješća kr. kot. šumara, podnešenog u smislu §. 42. provedbene naredbe bana kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije od 15. prosinca 1895. zakonu od 22. siečnja 1894. (kojim se uredjuje šumarsko-tehnička služba kod političke uprave u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji) oblast ne ustanovi, da se radi o krčenju šume, koja imade iz šumsko-redarstvenih razloga šumom ostati. — (Zaštitne šume, zabrane, šume u bujičnom području, šume, koje se steru u vrelovju potoka, rieka, šume na krasu).

U praksi vodi povjerenstvenu razpravu žup. šumarski izvjestitelj kao član žup. upravnog odbora, a to se obrazlaže time, što dozvolu krčenja izdaje žup. upravni odbor, pa za to da imade i njegov član u ime njegovo voditi razpravu. — Nu mi zastupamo mnienje, da tu razpravu, koja se imade voditi u smislu §. 23. š. zakona, — valjda da vodi kr. kot. oblast (gradsko poglavarstvo) s razloga, što se žup. upravni odbor ne može smatrati razpravnom oblasti, već je to samo organ, koji

u sjednicama odlučuje o predmetima, koji su njegovoj nadležnosti ustupljeni. — Sam pako šum. izvjestitelj ne bi mogao obaviti očevid, odnosno razpravu buduć da za to u zakonu ne ima uporišta i jer se očevidi u smislu šum. zakona (§. 23. šum. zakona) imadu obaviti pod vodstvom perovodnog činovnika političke oblati.

Sama razprava imade se voditi sliedećim redom. Ponajprije valja ustanoviti u smislu naredbe kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove od 12|II. 1879. br. 2914.:

1. Kakav je položaj, tlo, okoliš i obrast odnosne šumske čestice, te koja joj je površina; sačinjava li možda samo omanju osamljenu sastojinu, koja leži medju zemljištima inake kulture;

2. Da li bi možda uslied krčenja odnosno posječenja mogla nastati kakova pogibelj za susjedno koje šumsko zemljište;

3. Da li je to šumsko zemljište prikladnije za oranice ili livade ili pako za šumski uzgoj;

4. Ne će li se možda uslied krčenja te šume koja oveća šuma načeti, te možebitnim zasjecima u svojim granicama gore arondirati;

5. Leži li čestica u području kojeg izvirišta ili u bujičnom području, u vrelovju rieka i potoka, na krasu;

6. Leži li u obćem interesu, da odnosno zemljište ostane šumom i nije li to možda nuždno radi klimatičkih i oborinskih razloga.

Zatim valja saslušati zemljištne susjede o tom, da li su sporazumni krčenjem, odnosno ne će li biti štetno za njihova zemljišta, ako se dotično šumsko zemljište izkrči.

Nadalje valja ustanoviti, da li imadu koje osobe na šumu kakovo privatno-pravne zahtjeve; te osobe valja saslušati i dati im zgodu, da kod razprave iznesu svoje eventualne prigovore proti krčenju.

Takovi interesenti mogu biti:

a) Suvlastnici i suposjednici odnosnog šumskog zemljišta, buduć da oni takodjer imadu pravo razpoložbe sa dotičnim zemljištem;

b) osobe, koje imadu kakovu bud osobnu bud stvarnu služnost na to zemljište;

c) hipotekarni vjerovnici, buduć da se može predmnievati, da su oni sklopili zajmovnu pogodbu samo s' obzirom na šumsko-zemljište, koje imade zalogopravno osigurati tražbinu njihovu, — pa krčenjem istog može se vriednost hipoteke umanjiti.

Napokon valja ustanoviti, ne leži li krčit se imajuća šuma u okolišu željeznice.

U tom pogledu valja držati se sliedećih propisa:

Željeznički prometni red od 16 studenoga 1851. zem. zak. i vladni list za kraljevinu Hrvatsku i Slavoniju od g. 1852. II sv.) u §. 99. odredjuje:

U okolišu željeznica ne smiju medjašnici ništa graditi niti praviti, što bi obstanku željeznice ili pristojstvu njezinu ili urednom i sigurnom upotrebljenju iste pogibeljno moglo biti ili što bi moglo dati povoda požaru, a §. 100. istog reda odredjuje: krčiti šume, grmovje ili rastivke, sjeći ili spuštati pojedina stabla, tjerati marvu na pašu, kapati zemlju ili u obće činiti štogod, po čem će se zemljište moći razrovati ili po čem će predmeti kojekakovi na željeznicu padati ili zemlja se otrgavati ili kamenje odvaljivati, zabranjeno je na onim mjestima, što ih zvana na to oblast iz ovog razloga naročito naznači.

Naredbom bana kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije od 1. travnja 1891. br. 7136. odredjen je postupak i nadležnost oblasti za provedbu ustanova §. 99. i 100 citiranog željezničkog reda u pogledu ustanovljenja granica za siečenje šuma i drveća, za spuštanje i splavljanje drva itd.

Stoga će razpravna oblast u tom slučaju ustanoviti, da li je gore opisani postupak obzirom na krčit se imajuće zemljište proveden, te resultat eventualnog postupka u razpravnom zapisniku ustanoviti.

Ako to već učinjeno nije, valja da kr. kot. oblast k razpravi pozove odnosno željezničko ravnateljstvo, i da o razpravi

obaviesti kr. zem. vladu; pa će dalje postupati u smislu spomenute banske naredbe od 1. travnja 1891. br. 7136.

Osim spomenutih točaka, na koje valja kod razprave obzir uzeti, mogu se poroditi razna pitanja i stranke mogu staviti razne predloge, koje tada valja takodjer u razpravu povući. N. pr. Molitelj nudi u ime kompensacije za izkrčit se imajuće zemljište, da će pošumiti oranicu ili livadu manje vriednosti ili šumsku enklavu ili česticu, kojom će se bolje arondirati ostali šumski kompleks; itd.

Oblasti nadležne za izdavanje dozvola i molbeni tečaj.

Nakon zaglavljene razprave imadu se svi spisi zajedno sa posebnim mnienjem šum. tehničara predložiti nadležnom žup. upravnom odboru, odnosno ako šuma leži u području gradova, navedenih u §. 1. zakona od 21. lipnja g. 1895. (o ustroju gradskih obćina u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji) kr. zem. vladi (§. 120. tog zakona).

U smislu bo §. 25. toč. 2. zakona od 5 veljače 1886. (o upravnim odborima u županijama) nadležan je žup. upravni odbor da u prvoj molbi izda odluku, kojom se podjeljuje dozvola, da se šumsko zemljište preobrati u druge vrsti gojitbe. Iznimka od toga ustanovljena u §. 1. i 120. cit. zakona o ustroju gradskih obćina. Za šume ležeće u područje gradova Zagreb, Varaždin, Osiek i Zemun izdaje takovu dozvolu u prvoj i zadnjoj molbi kr. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove.

Dogadjalo se je, da je kr. zem. vlada, odjel za unutarnije poslove kao vrhovna nadzorna oblast saznala za pravomoćne odluke, kojima se je dozvoljavalo krčenje i koje su se protivile javnim interesima i šumskim redarstvenim propisima.

Da se takova šta više ne dogodi dužan je žup. upravni odbor u smislu naredbe kr. zem. vlade, odjela za unutarne poslove od 12. veljače 1879. br. 2914. u svakom slučaju, gdje

se radi o izdanju dozvola za krčenje šuma i obraćanja šumskog tla u drugu kulturu, prije meritornog riešenja dotične molbe odnosne razpravne spise zajedno sa strukovnim mnienjem kr. žup. šumarskog izvjestitelja predložiti kr. zem. vladi na strukovno preizpitanje.

Nakon provedenog strukovnog izpitanja po kr. zem. vladi doniet će žup. upravni odbor odluku o tom, da li i uz koje uvjete se molbi udovoljuje ili da li se molba odbija. Kod meritornog rješavanja tih molba valjalo bi se držati sliedećih načela:

A) Krčenje se ne smije dozvoliti ni u jednom slučaju:

1. Ako je šuma stavljena pod zabranu i to sve dotle dok se zabrana ne digne (§. 19. šum. zakona).

2. Ako je dotična šuma zaštitna šuma t. j. ako se nalazi na zemljištu, koje bi se lako razrahliti moglo, kada bi se široke prostorine drvlja lišile; ako se nalazi na strmcima velikih visina; ako je visoka šuma na gornjem rubu šumske vegetacije; ako se nalazi na obali povećih voda, gdje obale ne sačinjavaju pećine; ako se nalazi na obroncima gora, gdje se je bojati popuzina zemljišta (§. 6. i 7. šum. zakona).

3. Ako se šuma stere u vrelovju potoka, rieka i ljekovitih voda, kao što i ako se nalazi na krašu (§. 24. provedbene naredbe od 15 srpnja 1895. br. 35633.).

4. Ako se šuma nalazi u bujičnom području. (Zakon od 22. listopada 1895. o uredjenju bujica).

B) Stoji li odnosna šuma pod oblastnim nadzorom tad valja da predleži predhodna dozvola dotične oblasti, da se smije šuma krčiti.

1. Za šume, koje su vlastnost crkava, župnh i biskupskih nadarbina, kaptola, manastira, crkvenih redova i crkvenih zaklada izdaju takovu dozvolu nadležna duhovna oblast i kr. zem. vlada, odjel za bogoštovje i nastavu, kao vrhovne nadzorne oblasti nad crkvenim imetkom.

2. krčenje šuma, navedenih u §. 1. zakona od 26. ožujka 1894. (o stručnoj upravi i šumskom gospodarenju u šumama, stojećim pod osobitim javnim nadzorom) predpostavlja odstup od gospodarstvene oprave odnosno programa, za to valja u smislu §. 5. ovog zakona izposlovati od kr. zem. vlade dozvolu za takav odstup. — Razumieva se, da kod zemljištnih zajednica imade predležati i zaključak glavne skupštine svih ovlaštenika, kojim se odnosno krčenje zaključuje. (Zakon od 25. travnja 1894. o uredjenju zemljištnih zajednica §. 31.).

3. Za šume, koje sačinjavaju povjerbinsku imovinu izdaje takovu dozvolu u smislu §§. 228. i 254. iz. parb. postupnika povjerbinska oblast.

4. Kod šuma krajiških imovnih obćina, nuždna je dozvola kr. zem. vlade, a kod onih kr. državnog šumskog erara kr. ug. ministarstva za poljodjelstvo

5. Ako se radi o šumi, važnoj iz strategičkih ili obranbenih razloga, tada valja staviti se u sporazumak sa ministarstvom rata.

C. Kod prosudjivanja predmeta nije dozvoljeno, da se presudna oblast obazre samo na šumsko-redarstvene odnošaje šume, već imade i izpitati, kako će upitno krčenje djelovati na klimatičke i atmosferičke, a po tom i na gospodarstvene prilike odnosnog kraja. (Vidi Lorey: »Forstpolitik«).

D) Ako se radi o krčenju znatnije šumske površine, shodno će biti, ako se predhodno sasluša mnienje kulturnog odbora odnosno vieća.

E) Ako je prigodom razprave podignula koja osoba kakav privatno-pravni prigovor, tad u odluci valja šumskog vlastnika, koji dozvolu traži, odputiti na put redovite pravde, da dokaže svoje pravo proti prigovaratelju. Nu takovoj tužbi ne će biti mjesta, ako je politička oblast na temelju povedene razprave odlučila, da se zamoljeno krčenje radi javnih interesa ne može dozvoliti. Dok ne bude eventualno podignuta parnica konačno dovršena, ne smije upravna oblast izdati zamoljenu dozvolu, te se u šumi ne smije preduzeti

nikakova promjena, koja bi njezinom staležu štetna bila. (§. 2. š. z.).

F) Pitanje nastaje, da li valja u odluci odrediti rok, u kojem se ima izkrčeno zemljište obratiti u namienjenu svrhu?

U šum. zakonima stranih država imade u tom pogledu raznih norma. Tako njeki zakoni odredjuju stalan, obće valjani rok, drugi odredjuju, da oblast prigodom izdanja dozvole krčenja odredi primjeren rok. N. pr. citirani Bavarski zakon u §. 38., šum. zakon hessenski od 15. studena god. 1833. u §. 89. itd.

Naš šumski zakon ne ima u obće nikakov propis glede tog roka. Nu ne ima dvojbe, da oblast u dozvolbenoj odluci imade takav rok odrediti i to s razloga, što u samoj dozvoli leži implicite uvjet obraćanja šumskog zemljišta u drugu koju svrhu; za to bi vlastnik šume svakako imao izkrčeno zemljište opet pošumiti i zagajiti, ako tomu uvjetu ne bi udovoljio.

Taj rok s obzirom na §. 3. šum. zakona ne bi smio biti dulji od 5 godina.

Ovo stanovište zastupano je u našoj judikaturi. Tako rješitba kr. zem. vlade, odjela za unutarnje poslove od 1. srpnja g. 1899. br. 32675., a zastupa ga i pisac F. I. Schopff u spomenutim svojem djelu.

G) U odluci valja svakako odrediti tko će nositi troškove postupka. Ove troškove nosit će u pravilu vlastnik šume, odnosno onaj posjednik šume, na čiju molbu i na čiju korist je odnosni postupak poveden. Kod tog prosudjenja svejedno je na koji način je molba riešena.

Odluka imade se dostaviti svim interesentima, pa ako ju je izdao u prvoj molbi žup. upravni odbor, dozvoljen je proti istoj u smislu §. 29. zakona od 5. veljače god. 1886. (o upravnim odborima u županijama) u roku od 14 dana, računajuć od dana dostave njezine, utok na kr. zem. vladu. Ovaj utok imade odgodnu moć, pa se prema tomu do pravo-

moćnosti odluke, kojom se dozvoljava krčenje, ne smije ništu poduzeti, što bi staležu šume škoditi moglo.

U slučajevima §. 1. cit. zakona o ustroju gradskih občina izdaje kr. zem. vlada odluku u prvoj i zadnjoj molbi, pa za to se takova odluka može odmah izvršiti.

Mimogred navesti ćemo ustanove cit. ruskog šumskog zakona, jer se odlikuju svojom osebujnošću. Čl. 804. glasi: »Ako vlastnik šume kani preduzeti u slučajevima §. 803. (citiran je u uvodu te razprave) krčenje šumskog zemljišta, tad je dužan o tom obaviestiti nadležni šumski odbor, te navesti razloge, koji su ga na to potakli. Ako šumski odbor u roku od 6 mjesecih od dana obavješćenja, ne zabrani molitelju krčenje, — tad se uzima, da se krčenje dozvoljava, pa ga šumovlastnik može odmah preduzeti«.

Posljedice oblastne odluke.

Nakon pravomoćnosti odluke mogli bi primjerice nastati sliedeći slučajevi:

Šumovlastnik kani šumsko zemljište pretvoriti u drugu svrhu, nego li je ona, za koju je krčenje dozvoljeno. Po našem mnienju ne smije on to preduzeti bez oblastne dozvole, buduć da se svrha, za koju je dana dozvola, imade smatrati kao uvjet, a šumovlastnik nije vlastan, da sam promieni uvjet, uz koji je dozvola podieljena.

Ovakav propis sadržaje n. pr. Bavarski zakon.

Kr. zem. vlada sazna, da se pravomoćna odluka žup. upravnog odbora protivi šumsko-redarstvenim propisima odnosno javnim interesima. U tom slučaju vlastna je kr. zem. vlada vlašću svoje vrhovne nadzorne moći, da odnosnu odluku ukine i prema stanju stvari, da ili krčenje zabrani ili u koliko je već šuma izkrčena, odredi njezino ponovno pošumljenje u roku, označenom u §. 3. šum. zakona. Tom ovlašću poslužila se je kr. zem. vlada već u više konkretnim slučajevima.

Isto načelo vriedi i u Cislitaniji, gdje je vrhovno upravno sudište u Beču izdalo više sličnih rješitaba, n. pr. rješitba od 23. studenoga god. 1893. br. 3925., a ministarstvo za poljodielstvo rješitbe od 18. veljače g. 1874. br. 260. 3. veljače g. 1870. br. 102. (Vidi Mayerhoffer: Handbuch für den politischen Verwaltungsdienst svez. VI. str. 229. petog izdanja od g. 1900.).

Ako je dozvola krčenja izdana samo na stanovito vrieme, tada je dužan šumovlastnik, da kad izteče vrieme, odnosno zemljište opet pošumi i zagaji. U smislu §§. 22., 42. i 59. cit. provedbene naredbe od 15. srpnja 1895. br. 3563. osobita je dužnost šumarskih tehničara stojećih u službi političke uprave, da bdiju nad tim, da odnosno zemljište bude u propisanom roku pošumljeno; pa u koliko vlastnik to učinio ne bi, imadu to predpostavljenoj oblasti prijaviti, koja će tada proti njemu postupati u smislu §. 3. šumarskog zakona.

Oblastni nadzor, koji se odnosi na krčenje i postupak radi nepovlastnog krčenja.

Dužnost je oblasti i njezinih organa, da bdiju nad time, da šumsko zemljište ne bude bez oblastne dozvole pretvoreno u druge svrhe.

Pozitivne propise glede toga sadržaje provedbena naredba od 15. srpnja g. 1895. br. 35633. k zakonu od 22. siečnja g. 1894. (kojim se uredjuje šumarsko-tehnička služba kod političke uprave u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji, zbornik od g. 1895. kom. XIII. br. 46.), a glase:

1. Županijski šumski izvjestitelj dužan je paziti, da se u njegovom službenom području šume samovoljno i bez dozvole ne pretvaraju u drugu vrst gojitbe (§. 23. sl. b);

2. kr. kotarski šumar imade pregledati sva šumišta, koja se u smislu §. 2. šum. zakona ponovno pošumiti imadu (§. 42.), i

3. svako nedozvoljeno i samovoljno krčenje šumskog tla i pretvaranje istog u drugu vrst gojitbe, imat će nadlugar prijaviti predpostavljenom mu šumarskom tehničaru (§. 59. sl. g).

Ako šumarski tehničari pronadju koje zemljište, koje je bez oblastne dozvole oduzeto šumskoj kulturi, dužni su to odmah prijaviti predpostavljenoj oblasti. Šum. tehničar odnosne oblasti valja:

1) da na licu mjesta u prisutnosti šumovlastnika izpita stanje stvari;

2. da ustanovi, ne govore li javni obziri za to, da se naknadno izdade dozvola krčenja;

3. da ustanovi, na koji bi se način i kojim sredstvima moglo najshodnije ponovno pošumljenje preduzeti;

4. da ustanovi rok, u kojem bi se imao izkrčeni dio šume opet naploditi. O tom uredovanju imade se nastaviti obrazloženi zapisnik.

Oblasti za izricanje odluke i molbeni tečaj.

Zapisnik o uredovanju, odnosno očevidu šum. tehničara, zajedno sa eventualnim ostalim spisima imade se bezodvlačno predložiti žup. upravnom odboru, odnosno za šume ležeće u području gradova Zagreb, Varaždin, Osiek i Zemun kr. zem. vladi radi izdanja odluke.

U odnosnoj odluci valja:

a) proti prekršitelju izreći primjerenu kazhu, ustanovljenu u §. 2. š. z.;

b) izdati odredbu glede ponovnog pošumljenja izkrčenog zemljišta.

c) odrediti rok, u kojem imade to pošumljenje izvedeno biti; kod toga valja uzeti u obzir mnienje šum. vještaka, koji su očevid obavili;

d) zaprietiti se prekršitelju novom kaznom, ustanovljenom u §. 2. šumskog zakona, ako pravovremeno ovoj odluci ne udovolji.

Ako su na izkrčenom zemljištu izvedene sa većim troškom više kulture ili ako šumovlastnik naknadno zatraži oblastnu dozvolu tad se u odluci imade ponovno pošumljenje odrediti uvjetno; naime u koliko zamoljena dozvola krčenja izdana ne bi bila. — Nu kaznu valja uvjek izreći.

Proti prvomolbenoj odluci, koju izdaje žup. upravni odbor temeljem §. 25. toč. 2. cit. zakona od 5. veljače god. 1886. o upravnim odborima u županijama, dozvoljen je utok u roku od 14 dana na kr. zem. vladu.

Ako šuma leži u području gradova, navedenih u §. 1. cit. zakona od 21. lipnja god. 1895. o ustroju gradskih obćina, tada kr. zem. vlada izdaje odnosnu odluku u prvoj i zadnjoj molbi.

Kazna ustanovljena u §. 2. šum. zakona.

§ 2. odredjuje: tko samovlastno obrati zemljište šumsko na druge svrhe, ima se kazniti globom od 1 for. do 5 for. od svakog dolnjo-austrijskog jutra odnosno od svakih šestdeset ara.

Ova se globa ne može u odluci pretvoriti u supletornu kazan zatvora, buduć, da za to ne ima zakonskih propisa.

(Vidi rješitbu bečkog ministarstva unutarnih posala od 10. siečnja 1880. br. 585. Mayerhoffer VI. svez. str. 230.). Globa ta imade se tek pretvoriti u zatvor, ako se tečajem ovrhe ustanovi da nije utjeriva.

Po zakonu za Krajinu imade glede toga iznimka, koja glasi: U pogledu krajišnika, koji spadaju u koju krajišku zadrugu, imade se svakih 5 forinti globe zamieniti jednim danom zatvora ili radnjom u šumi.

U smislu čl. III. ces. patenta od 24. lipnja 1857., kojim je uveden šumski zakon od 3. prosinca 1852. utrnjuje kažnjivost radi bezpovlastnog krčenja zagodom, ako prekršitelj nije u roku od 6 mjeseci od dana počinjenog narušaja bio uzet pod iztragu. (U tom smislu izdana je rješitba kr. zem.

vlade, odjela za unut. poslove od 17. siečnja god. 1900. br. 59508. — 1900.).

Ako se stanovito zemljište izkrči u razno vrieme to za svaki čin, kojim se je pojedini komad izkrčio, započima novi rok od 6 mjeseca onim časom kad je krčenje odnosnog diela preduzeto.

Nu dužnost ponovnog pošumljenja bezpovlastno izkrčenog šumskog zemljišta ne zastaruje nikada.

Primjećuje se, da se u šumarskim krugovima obćenito drži, da je u našem zakonu označena globa odveć nizka, a da bi mogla uspješno djelovati u šumsko-redarstvenom obziru. Strani zakoni imadu u tom pogledu znatno više globe, — a i u Cislitaviji uvidjela se je ta manjkavost, pa su u novoj zakonskoj osnovi uvedene veće globe. (§. 69.).

Provedenje oblastne odluke.

1. U koliko vlastnik privatne šume ne bi udovoljio odredbi glede ponovnog pošumljenja izkrčenog zemljišta, imade se zaprećena mu globa propalom proglasiti i pod pretnjom nove globe naložiti mu upitno pošumljenje.

Nu ne ima dvojbe, da političkoj oblasti, kojoj nadleži nadzor nad tim, da se takove odredbe de facto provedu, pristoji pravo, da zatraži od posjednika, da joj u svrhu preizpitanja predloži gospodarstvenu osnovu odnosno program. To pravo pristoji oblasti ako je ona došla do uvidjavnosti, da se u stanovitom slučaju može ponovno pošumljenje osiguranim smatrati samo tada, ako se provede na temelju sistematične gospod. osnove, odnosno programa. Samo pravo pako temelji se na §. 2. šum. zakona, po kojem mogu oblasti odrediti ponovno zagajenje izkrčenih površina i na §. 23. šum. zakona, po kojem su pol. oblasti dužne voditi skrb o tom kako se gospodari šumama.

To načelo izraženo je u rješitbi c. kr. vrhovnog sudišta od 11. lipnja god. 1883. br. 1596. (Budwinski god. 1883.).

2. Proti posjednicima šuma, navedenih u §. 1. i §. 3. al. 3. zakona od 26. ožujka god. 1894. (kojim se uredjuje stručna uprava i šumsko gospodarenje u šumama, stojećim po osobitim javnim nadzorom) valjalo bi, u slučaju da se ne pokore odnosnoj odredbi ponovnog pošumljenja, zaprećenu globu propalom proglasiti, te dalje postupati u smislu §. 11. tog zakona. Kralj. zemalj. vlada odredit će naime, da šumarski tehničar kr. kot. oblasti preuzme voditi šumsko-gospodarenje u toj šumi na pogibelj i trošak posjednika.

3. Za šume, navedene u §. 14. sl. b — h. tog zakona, vlastan je žup. upravni odbor odrediti javni koji šumarski organ (sekvestar), da se pod njegovim neposrednim nazorom, a na trošak posjednika, izkrčeno šumsko zemljište opet pošumi. (§. 15. cit. zakona).

LISTAK.

Osobne viesti.

Imenovanja, promaknuća i premještenja. Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije obnašao je imenovati: abiturijente šumarstva Jovana Mihajlovića i Gjuru Nenadića šumarskimi vježbenici imovne obćine petrovaradinske, nadalje šumarskog pristava petrovaradinske imov. obćine Slav. Matičevića blag. pristavom kod gospodar. ureda iste imovne obćine. — Kr. ugar. ministar za poljodjelstvo obnašao je promaknuti: kr. šumarnika Ivana Kolara u 1. stepen VIII. a kr. šumare Otona Nyitray'a, Rudolfa Hajdu'a, Rudolfa Susztera u 1. stepen, te Stefana Urbanskog i Slavoljuba Stellera u 2. stepen X. plaćevnog razreda, konačno kr. šumarskog kandidata Dragutina Otta u 1. stepen XI. plaćevnog razreda. — Ban kraljevina Hrvatske, Slavonije i Dalmacije obnašao je premjestiti kr. žup. šum. nadzornike: Rikarda Šmidingera iz Gospića u Varaždin, Gjuru Cesarića iz Varaždina u Požegu i Bogoslava Kosovića iz Požege u Gospić.

Družtvene viesti.

Zapisnik sjednice upr. odbora hrv.-slav. šumarskoga družtva, obdržavana dne 27. ožujka 1901. u družtvenih prostorijah „Šumarskoga doma“ u Zagrebu, pod predsjedanjem I. družtv. predsjednika Vel. g. kr.

odsječnog savjetnika Ferde Zikmundovsky-a i u prisustnosti II. družtv. podpredsjednika vel. g. kr. šum. ravnatelja J. Havasa, te p. n. gg. odbornika J. Csipkay'a, D. Laksara, M. de Bone, Stj. Frkića, A Kerna, B. Hajeka, I Partaša, blagajnika L. Šipeka i tajnika A. Borošića.

Izpričani: predsjednik M. grof Bombelles, gg. odbornici Benak, Slapničar, Kesterčanek, Rosmanith.

Točka I. Čitanje zapisnika sjednice od 4. siečnja 1901.

Nakon pročitanja bude zapisnik bez primjedbe ovjerovljen po p n. gg. odbornicima I. Partašu, B. Kernu.

Točka 2. Razprave glede iznajmljenja dalnjih prostorija u „Sumarskom domu" za proširenje kr. šumarske akademije.

Tajnik čita družtveni izvještaj br. 215 ex 900. podnešen kr. zem. vladi u smislu zaključka odborske sjednice od 4. siečnja 1901, kao i na to stigavši odgovor kr. zem. vlade od 25. veljače 1901., br. 6.220, prema kojem kr. zem. vlada prihvaća po družtvu ustanovljenu godišnju najamninu od 2000 K. za dotične prostorije, kao i iznajmljene ovih i uz iste uvjete, pod kojima su i prijašnje prostorije za šum. akademiju iznajmljene, time, da družtvo nuždne adaptacije prema nacrtu, predloženom po kr. zem. vladi, izvede najkašnje do 29. 4. 1901.

Troškove nuždne adaptacije neka družtvo nosi do svote od 1000 K., ostatak pako podmiriti će zem. erar

Podjedno se družtvo poziv lje, da opredieli jednog član upravljajućeg odbora, koji će u tom predmetu nuždne dalnje dogovore voditi sa zastupnicima kr. zem vlade.

Kr. drž. nadodvjetničtvo upućeno je pako, da glede iznajmljenja dalnjih prostorija u ime hrv.-slav. zem. erara sastavi sa družtvom najamni ugovor.

Podjedno se predlaže odboru nacrt odnosnoga najamnoga ugovora kao troškovnih adaptacija, sastavljen po tvrdci Prister i Deutsch u Zagrebu, koje je i sgradu gradila. Primjećuje se, da je troškovnik po zastupniku kr. zem. vlade kulturno-tehničkom savjetniku A. pl. Pisačiću izpitan i trošak ustanovljen predhodno sa svotom od 1329 K. 29 fil.

Upravljajući odbor proučiv odpis kr. zem. vlade, kao i savezni nacrt najamnoga ugovora, zaključuje sliedeće:

1. Kao punomoćnik uprav. odbora, koji će imati voditi ustmene pregovore sa zastupnicima kr. zem. vlade, izabire se družtveni tajnik Andrija Borošić.

2. Po kr. drž. odvjetničtvu sastavljeni nacrt najamnoga ugovora prihvaća uprav. odbor u načelu time, da se vis. kr. zem. vlada umoli, da izvoli već sada konačno odlučiti glede uvedenja plina u novoiznajmit se imajuće prostorije. Pak ako je ovo uvedenje nuždno, neka bi izvo-

ljela odrediti, da se odnosni trošak uvrsti u sastavljeni jur troškovnik za adaptacije u govoru stojećih prostorija.

Ako pako uvedenje plina nije nuždno, onda neka blagoizvoli odrediti, da se iz nacrta ugovora u točki IV. izpusti prva alineja glaseća: „Najmodavac obvezuje se u iznajmljene prostorije uvesti vodovod, plinovod ili električnu razsvjetu, oboje sa dovoljnim brojem svetiljaka, te uzdržavati odnosne spreme (Einrichtungen) i svetiljke o svom trošku u uporabivom stanju;“ ili, da se ova alineja ugovora stilizira onamo, da najmoprimac može o vlastitom trošku spometu razsvjetu uvesti.

Glede vodovoda neka se pako izviesti, da je ovaj jur od prije uveden u obâ iznajmit se imajuća stana na dva mjesta

3. Upr. odbor prihvaća po graditeljskoj tvrdci Prister i Deutsch sastavljeni adaptacionalni troškovnik, kako je po zastupniku kr. zem. vlade izpitan i obredjen sa troškom od 1429 K. 29 fil. tim dodatkom, da se, kako je napred pod 2. navedeno, u isti još eventualno uvrsti trošak za uvodjenje plina; nadalje, ako je moguće, da se još u isti uvrsti trošak za odstranjenje sadanjeg pissoira kr šum. akademije, što je prelimirano bilo u troškovniku sa 20 K.

4. Upr. odbor izabire za podpis sklopit se imajućeg najamnog ugovora: družtv. predsjednnika presv. g. Marka grofa Bombelles-a družtv. podpredsjednika vel. gg. kr. odsječnog savjetnika Ferdu Zikmundovsky-a i kr. šum. ravnatelja J. Havasa, zatim družtv. tajnika A. Borošića i družtv. blagajnika Leona Šipeka“.

Točka 3. Razprave glede proslave 25-godišnjice družtva.

Nakon podulje razprave zaključuje uprav. odbor:

1. da se sbog 25-godišnjice obstanka družtva ne priredjuje nikakova proslava, buduć je družtvo pred kratko vrieme slavilo otvorenje šumarskoga doma, već da se drži obična glavna skupština u Zagrebu

2. da se sbog izradbe II diela spomenice, u kojem se ima prema jur od prije uatanovljenom programu obraditi povjest družtva, izabere posebni odbor ad hoc, u koji se podjedno biraju gg. odbornici K. Fischbach, I. Partaš. D. Laksar, A. Kern i tajnik A. Borošić.

Ovom prilikom predlaže I. družtv. podpredsjednik V. g. F. Zikmundovsky, neka bi se na spomen družtvene 25-godišnjice zaklada, koja se osnovati kani za uzgoj djece šumarskih činovnikah, prozove „jubilarna zaklada“ te neka bi se poradilo oko toga, da ova zaklada stupi u život onim danom, kada će se obdržavati XXV. družtvena glavna skupština.

Upravljajući odbor usvaja predlog družtvenog podpredsjednika te zaključuje, da se u tom smislu podnese nova predstavka na kr. zem. vladu.

Točka 4. Riešenje tekućih predmeta:

1. Izvješćuje se upravlj. odboru, da je na dne 10. siečnja 1901. u prisutnosti I. družtv. podpredsjednika vel. g. Ferde Zikmundovsky-a obavljena predaja družtvene blagajne od dosadanjeg provizornog blagajnika družtvenog odbornika R. Fischbacha i tajnika A. Borošića na novog družtvenog blagajnika Leona Šipeka.

Novčano stanje gotovine danom predaje bilo je:

1. u dnevniku družtva	2013 K.	10 fil.
2. u dnevniku šum. doma	4440 K.	84 fil.
3. u dnevniku pripomoćne zaklade .	425 K.	51 fil.
Ukupno . .	6879 K.	45 fil.

koja je svota suglasno pronadjena sa odnosnim uložnicama I. hrv. štedionice i Cheque-Contom mjenjačnice hrv. komercijalne banke.

Podjedno su novom blagajniku predane i sve odnosne blagajničke knjige i izprave. O primo-predaji sastavljen je zapisnik ex br. 5. ex 1901., kojega tajnik čita.

Uzima s odobrenjem na znanje.

2. Blagajnik predlaže, da se §. 7. kućnog reda promjeni onamo, da se izplate na check-konto obavljaju samo u koliko pretiču iznos od 100 K.

Podjedno da se blagajnik ovlasti na podizanje novčanih svota uz još jednog člana predsjedničtva.

Predlog se prima, te se prema tomu izpravlja kućni red time, da se isti otisne u „Šum. listu“.

3. Izvješćuje se upravlj. odboru, da se ima obaviti izbor upravitelja „Šumarskoga doma“ u smislu §. 11. novog kućnog reda.

Pošto družtveni tajnik stanuje u „Šum. domu“ to upravlj. odbor izabire istoga za upravitelja „Šum. doma“, a za njegovog zamjenika odbornika M. pl. Bonu, koji takodjer stanuje u „Šum. domu“.

4. Izvješćuje se upr. odboru, da su družtvu stigle molbe za podporu od udovah: Šeringer, Drobnjak i Petrović.

Riešenje ovih molba ostavlja se in suspenso do jesenske razdiobe podpora.

5. Izvješćuje se upravlj. odboru, da su pristupili u šum. družtvo novi članovi, naime, da je kr. šumarsko ravnateljstvo u Zagrebu dopisom od 21. ožujka 1901. br. 2062. prijavilo:

a) kao članove I. razreda:

1. Ulreicha Gjulu, kr. nadšumara u Zagrebu,
2. Martona Gjuru, kr. drž. šumara u Zagrebu,
3. Hajdu Rudolfa, kr. drž. šumara u Sokolovcu,
4. Štellera Edu, kr. drž. šumara u Vojniću,

5. Zwickelsdorfera Ivana, kr. drž. šumara u Novom,
6. Hohossa Ivana, kr. drž. šumara u Pitomači,
7. Boerina Virgila, kr. drž. šum. kandidata u Fužini,
8. Janusseka Stjepana, kr. drž. šum. kandidata u Ogulinu,
9. Simonffy Akoša, kr. drž· šum. kandidata u Mrkoplju,
10. Kaufmanna Ernesta, kr. drž. šum. kandidata u Fužini,
11. Braksatora Hellmutha, kr. drž. šum. vježb. u Sokolovcu,
12. Maszticsa Gustava, kr. drž. šum. vježb. u Zagrebu.

b) Kao članove II. razreda prijavilo je kr. šumarsko ravnateljstvo 137 lugara, službujućih kod ravnateljstva u Zagrebu, te kr. drž. šumarije u Novom, Fužini, Ravnoj gori, Mrkoplju, Jasenku, Ogulinu, Vojniću, Vranovini, Glini, Rujevcu, Kalju, Dragancu, Pitomači, Ivanskoj i Ivanovom selu.

6. Družtveni tajnik A. Borošić, koji se je morao izseliti iz stana u I. katu zapadnog krila „šnm. doma“ u II. kat, pošto je stan u I. katu iznajmljen za kr. šum. akademiju, moli, da mu se stan u II. katu izda u najam uz istu godišnju najamninu od 864 K., koju je plaćao dosele za stan u I. katu. Primjećuje se, da je prijašnji stanar u II. katu plaćao godišnje najamnine 900 K.

7. Urednik družtvenoga časopisa „Sum. lista“ izvješćuje, da mu je umirovljeni kr. žup. šum. nadzornik Vilim Dojković priposlao izpravak na izjavu družtvenog predsjedničtva obielodanjenog u broju 1. „Š. l.“, uz pismo, gdje priznaje, da je on pisac članaka objelodanjenih u povremenom časopisu „Agramer Tagblatt“ pod chifrom „Landförster“, te pita, da li bi se taj izpravak uvrstio u „Š. l.“

Upravljajući odbor prima najavljene članove I. i II. razreda u u družtvo, a podjedno zaključuje, da se vel. g. kr. šum. ravnatelju Josipu Havasu izrazi zapisnička zahvalnost, što je nastojao oko toga, da družtvu pribavi ove nove članove.

Upravljajući obdor zaključuje, da se ovoj molbi udovolji obzirom na to, što je družtvenom tajniku povjerena uprava i nadzor nad šumarskim domom.

Uprav. odbor zaključuje, da nije svrha društvenom časopisu, da se u njem vode polemike u razpri što ju je g. V. Dojković pokrenuo u javnoj štampi, pak da se priposlani izpravak otisne u družtvenom časopisu samo u onom slučaju ako to zakon o porabi tiska nalaže.

Nakon toga bude sjednica zakključena, a ovaj zapisnik u sjednici uprav. odbora od 15. rujna 1901. proćitan, ovjerovljen i podpisan.

Ferdo Zikmundovsky, v. r.
I. podpredsjednik.

Andrija Borošić, v. r.
tajnik.

M. Bona. v. r.

D. Laksar. v. r.

Zaključni

o blagajničkom rukovanju hrvatsko-slavonskoga

I. Razhod.

Tekući broj	Poimence	Bilo je preliminirano K.	U istinu izdano K.	U istinu izdano fil.	Opazka
1	Potreba „Šum. doma“ (odplata zajma, obć. namet, osjegurnina, razsvjeta, drva, pazikuća)	9200	22211	83	Tek. br. 1. prekoračen uslijed odplate zajma brods. imov. obć. u iznosu od 10.000 K., zatim plaćeća prenesne pristojbe u iznosu od 1669 K. 14 fil. obć. nameta za g. 1898., 1899. i 1900. = 704 K. 83 fil. i za izplatu tvornici parketa 520 K. 00 fil. Tek. br. 11. prekoračen na temelju zaključka glavne skupštine od 20. listopada 1898. za svotu od 1000 K. — Tek. br. 7. 8. 9. 12. i 14. prekoračeni uslijed veće potrebe nastale pristupom novih članova.
2	Nagrada tajniku družtva	400	400	—	
3	Pisarnički paušal tajniku	200	200	—	
4	Nagrada uredniku „Šum. lista“ i „Lug. Viestn.“	800	800	—	
5	Uredniku paušal za korekturu	200	200	—	
6	Uredniku paušal poštovni	60	59	88	
7	Nagrada suradnikom „Šum. lista“ i „Lug. viest.“	900	1098	—	
8	Tisak „Šumar. lista“ i „Lug. Viestnika“	2800	2908	41	
9	Vez i odprema „Šumar. lista“ i „Lug. Viestn.“	560	577	82	
10	Časopisi strukovni	120	111	20	
11	Troškovi za knjižnicu	200	1202	76	
12	Pisaće potrebe predsjedničtva	20	29	24	
13	Poštarina i biljege predsjedničtva	120	63	—	
14	Razne tiskanice	60	182	50	
15	Trošak glavne skupštine	20	20	—	
16	Jubilarni štipendij za polazak šum. akademije	680	410	—	
17	Vanredni troškovi	100	14	—	
18	Podpore	200	200	—	
19	Razhod pripomoćne zaklade	400	200	—	
	Ukupno	17040	30888	64	

U Zagrebu, mjeseca rujna 1901.

Predsjedničtvo hrv.-slav.

račun

šumarskoga družtva godine 1900.

II. Prihod.

Tekući broj	Poimence	Bilo je preliminirano	U istinu primljeno		Opazka
		K.	K.	fil.	
1	Novčani ostatak koncem g 1899.	16000	16029	94	
2	Prihod „Šum. doma“	10000	10429	56	
3	Podpora zemlje za promicanje družtv. svrha	1200	1200	—	
4	Podpora zemaljska za izdavanje „Lugarskog Viestnika“	400	400	—	
5	Prinos podupirajućih članova	1000	930	—	
6	Članarina I. razreda	3350	2197	46	
7	Članarina II. razreda	2576	2473	—	
8	Predbrojnina za „Šumar. list“	380	280	—	
9	Ini prihod (upisnina, diplome, medjutimni kamati i t. d.)	80	506	09	
10	Prihod pripomoćne zaklade	400	625	51	
11	Prodani efekti	—	2360	22	
	Ukupno	35386	37431	78	
	Odbiv razhod od prihoda sa	—	30888	64	
	Pokazuje se višak od	—	6543	14	

šumarskoga družtva.

Pro-

o potrebi i pokriću razhoda hrv.-slav. šumar-

Tekući broj	Predmet	Godine 1900. zaista izdano	1901. preliminirano	1902 preliminirano	Opazka.
		Kruna			
	Potreba (Razhod):				
1	„Šumar. dom“ (odplata zajma, obć. namet, vodovod, plin, pazikuća itd.)	22211·83	9300	11350	
2	Nagrada tajniku družtva.....	600·—	360	360	
3	Nagrada blagajniku družtva	—·—	360	360	
4	Nagrada uredniku »Šumar. lista« i Lugar. viestnika....	860·—	860	860	
5	Uredniku paušal za korekturu...	200·—	200	200	
6	Nagrada suradnikom »Šum. lista« i „Lugar. Viestnika“	1098·—	1100	1100	
7	Tisak »Šum. lista« i „Lug. Viestn.“	2908·41	2500	3100	
8	Vez i odprema »Šumar. lista« i „Lugar. Viestnika“.....	577·82	500	700	
9	Nabava strukovnih časopisa	111·20	120	120	
10	Troškovi za knjižnicu.....	1202·76	200	200	
11	Pisaće potrebe predsjedničtva ...	29·24	20	20	
12	Poštarina i biljege predsjedničtva	63·—	120	120	
13	Razne tiskanice	182·50	100	200	
14	Trošak glavne skupštine	20·—	20	20	
15	Jubilarni štipendij za polazak kr. šum. akademije.....	410.—	680	680	
16	Vanredni troškovi	14·—	100	100	
17	Podpore	200.—	200	200	
18	Razhod pripomoćne zaklade.... .	200.—	400	400	
	Ukupno...	30888·76	17140	19990	

račun

skoga družtva za upravnu godinu 1902.

Tekući broj	Predmet	God. 1900 zaista primljeno	Za godinu 1902. preliminirano	Opazka.
		Kruna		
	Pokriće (Prihod):			
1	Novčani ostatak koncem god. 1901	16029·94	5000	
2	Prihod „šumarskoga doma“	10429·56	10400	
3	Podpora zemlje za promicanje družtvenih svrha	1200·—	1200	
4	Podpora zemlje za izdavanje »Lugarskog viestnika«	400·—	400	
5	Prinos podupirajućih članova	930·—	880	
6	Članarina I. razreda	2197·46	2400	
7	Članarina II. razreda	2473·—	2400	
8	Predbrojnina za »Šumarski list“	280·—	380	
9	Ini prihodi	506·09	150	
10	Prihod pripomoćne zaklade	625·51	400	
	Ukupno	35071·56	23610	

U Zagrebu, mjeseca rujna 1901.

Predsjedničtvo hrv.-slav. šumarskoga družtva.

Šumarsko i gospodarsko književno.

Novo je izašlo:

Dr, Hranilović i D. Hirc, Zemljopis Hrvatske. Svezka šesta.

Laszowsky, Hrvatske povjesne gradjevine. Svezka sedma. O ovim djelima već smo u našem listu svoju rekli, pa samo opetujemo kad velimo, da će ih i naši šumarski stručnjaci rado čitati i u njima mnogo poučna i zanimiva naći.

Paulin, Beiträge zur Kenntniss der Vegetationsverhältnisse Krains. I. svezka, ciena 4 K. 80 fil.

Der Jagdfreund, illustrirte Fachzeitschrift für Jagd-, Schiess- u Schützenwesen. Od ovih novih novina, koje izlaze svake subote u Beču, izašao je 1. broj 5. listopada.

Schotte, die nothwendigsten Schutzvorrichtungen an den in landwirthschaftlichen Betrieben benützten Maschinen. Ciena 2 K. 40 fil.

Skowronek, die Jagd. Monographie mit 178 Abbildungen im Text u. 7 Kunsttafeln. Ciena 4 K. 80 fil.

Gentsch, die Weltausstellung in Paris und ihre Ergebnisse in technisch wirthschaltlicher Beziehung. Ciena 2 K. 40 fil.

Tubeuf, Studien über die Brandkrankheiten des Getreides, über eine Krankheit junger Rübsenpflanzen u. über die Schüttekrankheit der Kiefer. Ciena 9 K. 60 fil.

Promet i trgovina.

Glavne redovite prodaje u našim hrasticima dovršene su. Izpale su onako kako smo to već prije nagovieštivali, naime, da se je obća depresija pod kojom srednje evropsko tržište već od druge polovice g. 1900. trpi, i kod ovih prodaja osjetiti mogla. Ima ih koji to donekle poriču, nu ipak je tomu tako. Naši se drvotržci ponajviše tuže na previsoke prociene, nu nama je dobro poznato, da se je ove godine procjenami išlo na mnogim mjestima na niže, a ipak su mnoge čestice neprodane ostale. Tiče se to naročito brodskih hrastika. Tako je i uz umjereniju ovogodišnju procjenu kod imov. obćine brodske ipak oko polovice čestica neprodanih ostalo. Ne stoji ni onaj prigovor, koji se češće čuje, da bi procjene obzirom na drvnu gromadu previsoke bile. Način procjene običajan u našim hrasticima tako je točan i pouzdan, a uz to i postupak dosta tolerantan, da taj prigovor nije opravdan, van možda u pojedinim iznimnim slučajevima.

Relativno slabiji uspjeh ovogodišnjih prodaja, gdje se nije s procjenami znatno na niže išlo, ima se dakle u prvom redu pripisati gore spomenutoj obćoj gospodarskoj depresiji, koja se najžešće osjeća u Njemačkoj. Poznato je pako, da je njemački trg, naročito u zadnje doba, postao i za nas vrlo važan. Osobito u koliko se tiče hrastovih trupaca. Hrastovi trupci bili su zadnjih godina znatni eksportni artikl za Njemačku. Sad je taj trg znatno oslabio, prodja je trupaca slabija, pala im je ciena, a sve to ne može ostati bez dojma na naše prodaje u hrasticima. Uz to je poznato, da i rezana roba slabije prolazi. Gotovo iz ciele Evrope čuje se, da se malo gradi; a kad se malo gradi, tad je i prodja drvu slabija. Ne ima gotovo obrta koji bi toliko uplivao na prodju drva, koliko graditeljski obrt. Najviše su toj depresiji krive nepovoljne prilike novčanoga tržišta. Novac je skup. Svemu tomu vele da je uzrok dugotrajni afrički rat Engleza sa Buri, koji je tobož po uvjeravanju Engleza dovršen, nu doista on već dvie pune godine traje. Nastupila je već dapače i treća godina a rat još traje, i kao da se je u englezkoj Kapskoj koloniji sad tekar pravo razbuktio. I kinezki nemiri doprinesoše svoju da je novac poskupio, a sve to nepovoljno djeluje i na trgovinu drvom. Jedino je prodja dužica još sveudilj vrlo povoljna, a to je ujedno još i najsvjetlija točka u čitavoj našoj trgovini s hrastovom robom Nu ta okolnost ne može da sve popravi. Berbe je obćenito dobra, naročito u Francuzkoj, toj glavnoj zemlji za eksport hrastove francuzke dužice, pa tako je i prodja krastove francuzke dužice vrlo dobra a postizavaju se kod prodaja često vanredno visoke ciene. — Opravdana je nada, da će se i naš domaći bačvrski obrt opet prenuti iza dugotrajnog mrtvila, u koji ga je bacila filoksera i peronospora. Regeneracijom mnogih vinograda u Hrvatskoj, a i u obće u cieloj našoj monarhiji, vlastita će se potreba na dužici povećati, pa će prodja bačvarske robe i u tuzemstvu porasti; do nedavno bila je ona samo minimalna — bar u koliko se je radilo glede hrastovih bačava za vino i drugo vinsko posudje.

Glede ostalih vrsti tvrdih listača — izim bukve — prodja je istih dosta dobra, što svjedoče i povoljni uspjesi dražba. Tiče se to u prvom redu naše jasenovine i briestovine, koja danas na našem drvarskom trgu već priličnu ulogu igra, što dokazuju dražbe u Slavoniji, kod kojih se je sâma t. z. biela šuma na prodaju iznesla.

Prilična je prodja i četinjave robe, samo bukva sveudilj je u slaboj cieni i težko se unovčuje. Kako bi se i toj vrsti drva osjegurala veća uporaba, a po tom bolja prodja i ciena, mnogo se trude šumari. Tako se je i ove godine o tom razpravljalo nu skupštini kranjsko-primorskoga šumarskoga družtva, pa su naročito i za nas zanimivi navodi ravnatelja Hufnagla, koji se zauzimlje za susjedne nam kranjske bukove šume.

Prodaje do sele neprodanih čestica nastavit će se, što je u ostalom i sasvim razumljivo, nu razpisana je u erarskih šuma u brodskom području još i posebna velika prodaja, koja je medju domaćimi drvotržci izazvala glas velikoga nezadovoljstva. O toj su se velikoj prodaji pronašale opetovano glasine, da će do nje doći, prem se je to poricalo. Ti glasovi ne htjedoše umuknuti, a sad se vidi da su doista i opravdani bili. Ta je velika prodaja bila razpisana za 21. pr. mj. a mi ćemo se na nju još niže osvrnuti. Spomenut nam je samo, da ju zagovaraju kao nuždnu, da se uzdrži piljana u Vrbanji.

Razpisane dalnje dražbe. Dne 10. listopada imalo se je prodati kod I. banske imovne obćine (Glina) 2311 hrastovih stabala procienjenih na 38150 K.

Istoga dana (10) imala se je obdržavati dražba kod gjurgjevačke imovne obćine (Belovar) i to 3164 hrast. stabala procienjenih na 190159 K. i 67 hrast stabala procienjenih no 5296 K.

Dne 19. listopada ponovna dražba, kod kr. nadšumarskoga ureda u Vinkovcih, onih čestica koje su kod prve dražbe obdržavane 10 rujna t. g. neprodane ostale, a to su čestice:

1. Čadjavski bok br. 3. (na 40.35 ral.) 656 hr. 154 briest. i 314 grab. stab. sa 2934 m³ tvoriva i 1016 m³ ogrieva procienjenih na 79652 K. (Šumarija Jasenovac).

2. Trstika br. 7. (na 65·2 r.) 1081 hrast. 147 briest. 417 grab. stabala sa 4001 m³ tvoriva i 1054 m³ ogrieva procienjenih na 109.736 K. (Šumarija Jasenovac).

3. Somovac (na 101·1 r.) 2459 hrast. 43 jas. 380 briest. i 5 grab. stabala a sve sa 9420 m³ tvoriva i 2516 m³ ogrieva procienjenih na 266.423 K. (Šumarija Morović).

4. Somovac (na 19·86 r.) 686 hrast. 16 jas. i 37 briest stabala sa 2707 m³ tvoriva i 219 m³ ogrieva procienjenih na 76.699 K. (Ista šumarija).

5. Vratična (na 74·8 r.) 2034 hrast. stabala sa 6558 m³ tvoriva procienjenih na 164.746 K. (Šumarija jaminska).

6. Vratična (na 113 r.) 1716 hrast. stabala sa 6199 m³ tvoriva procienjenih na 190.749 K. (Ista šumarija).

Dakle sveukupno na 414 rali 8632 hrast., 59 jas., 718 briest. i 736 grab. stabala procienjenih na 31.819 m³ tvoriva i 4 805 m³ ogrieva procienjenih na 889.405 K.

Dne 21. pr. mj. imala se je obdržavati dražba kod šumske uprave kneza Thurn i Taxisa u Lekeniku; na prodaju se iznašaju na panju 4.100 m³ hrastovih trupaca, 34.900 kom. hrastovih dužica i 5400 prost. metara ogrieva. Sve je to procienjeno na 62000 K.

Dne 22. pr mj. imala se je obdržavati ponovna dražba onih šumskih čestica im. obćine brodske, koje su čestice na dražbi dne 9. rujna neprodane ostale. Ciene su kod pojedinih čestica obaljene za 10% od predjašne izklične ciene. U svem iznešeno je imalo biti na prodaju 12 čestica sa ukupno 6990 hrast. stabala sa 30.072 m³ tehničkoga drva procienjenih na 788.937 K.

Velika prodaja kr. šumskog erara. Kako smo gore spomenuli odredjeno je, da se posebnom velikom prodajom prodadu šumski predjeli „Orljača“ i „Desičeva“. Ova se je dražba imala obdržavati dne 21. pr. mj.; prodaje se svekoliko drveće na prostoru od 418 rali procienjeno na po prilici 48.120 m³ tvoriva i 24.493 m³ ogrieva (bez hrastova ogrieva, koje se prodati ne će) uz izkličnu cienu od 1,595.567 K.

Uspjesi dražbâ. Kod dražbe, koja se je dne 9. rujna obdržavala kod imov. obć. brodske prodano je od 26 čestica samo njih 13, i to sliedećim dostalcem, kojih su ponude najbolje bile:

„Glavac“ procienjen na 64.778 K. kupila tvrdka Pospišil i Kaiser iz Osieka za 67.500 K.

„Lužčić“ procienjen na 28.957 K. kupila tvrdka Sedlaković iz Osieka za 33.821 K.

„Rastovica“ procienjena na 12.829 K. kupila tvrdka Vuk i sinovi iz Budimpešte za svotu od 17.931 K.

„Mužko Ostrvo“ procienjeno na 41.054 K. kupila tvrdka J. Eisler i sinovi iz Beča za 50384 K.

„Kunjevci“ procienjeni na 125.914 K. kupila tvrdka Gotthardi i Liebermann iz Siska za 138.920 K.

„Čunjevci“ procienjeni na 149.060 K. kupio L. pl. Blasich iz Siska za 159.535 K.

„Boljkovo“ procienjeno na 64.370 kupila tvrdka Moor i dr. iz Mannheima za 74.000 K.

„Trislovi“ procienjeni na 17.400 K. kupila Societé d' importation de chêne za 19.550 K.

„Radjenovci“ procienjeni na 42.147 K. kupio Gamiršek iz Mitrovice za 43.976 K.

„Kragujna“ procienjena na 53.246 K. kupila tvrdka Vuk i sinovi za 58.150 K.

„Sveno“ procienjeno na 79.439 K. kupila tvrdka Moor i dr. iz Mannheima za 83.000 K.

„Almaš“ procienjen na 9418 K. kupio A. Veselinović iz Mitrovice za 13.166 K. konačno

„Rastovo“ procienjeno na 144.450 K. kupila Societé d' importation za svotu od 159.520 K.

Kod dražbe koja se je obdržavala kod kr. nadšumarskoga ureda u Vinkovcih dne 10. rujna o. g. prodano je 7 čestica sliedećim dostalcem kojih su ponude najbolje bile:

„Ilijinu gredu“ procienjenu na 158.175 K. kupila tvrdka Moor i dr. za 176.800 K.

„Čadjavski bok“ procienjen na 138.415 K. kupila ista tvrdka za 154.000 K.

„Dvojane“ procienjene na 163,678 K. kupila tvrdka Dreibholz i dr. iz Beča za 174.000 K.

„Trstiku“ procienjenu na 93.843 K. kupio Wolfner za 96.623 K.

„Savički gjol“ procienjen na 58.773. kupio Turčić iz Siska za 70.152 K.

„Javička greda“ a) procienjena na 73.869 K. kupila tvrdka J. Eisler i sin iz Beča za 90.592 K. i b) procienjena na 2443 K. kupio Turčić iz Siska za 2606 K.

Kod dražbe krajiške investicijonalne zaklade obdržavane u Zagrebu dne 26. rujna o. g. prodano je 6 čestica a 6 ih je neprodano ostalo. Za prodane čestice hrastove bile su najviše ponude kako sliedi:

„Sveno“ procienjeno na 174.678 K. kupila „Holzhandels A. G.“ u Beču za 187.779 K.

„Paovo“ procienjeno na 216.851 K. kupila Societé d' importation de chêne za 241.630 K.

„Naraće“ procienjene na 182.766 K. kupio L. pl. Blasich iz Siska za 194.606 K.

„Somovac“ procienjen na 233.622 K. kupila tvrdka F. Deutsch i sinovi i Benedik iz Zagreba za 250.666 K.

„Blata“ procienjena na 131.497 K. kupila „Holzhandels A. G.“ u Beču za 136.411 K.

„Krnić 29“ procienjen na 249.336 K. kupilo isto družtvo za 286.751 K.

Za t. zv. bielu šumu“ postignuto je:

„Sočnu 1 i 2“ procienjenu na 19.630 K. i 13.409 K. kupila tvrdka Grassl, Schenk i dr. u Beču za 31.009 K. odnosno 21.379 K.

„Krnić 1 i 2“ procienjen na 12.017 K. odnosno 10.674 K. kupio M. Drach iz Beča za 16.403 K. odnosno 14.756 K.

„Žeravinac 1 i 2“ procienjen na 10.415 K. odnosno na 6350 K. kupila je tvrdka Gotthardi i Liebermann iz Siska za 16.180 K. odnosno za 10.180 K.

„Blata 1 i 2“ procienjena na 5486 K. odnosno na 5818 K. kupio je V. Majsac iz Mitrovice za 7400 K. odnosno 8100 K.

Od t. zv. biele šume ostale su samo 3 čestice neprodane

Uspjeh dražbe. Dana 25. rujna t. g. obdržavana je veleprodaja kod petrovaradinske imovne obćine, te od svih sedam sječina, iznetih na prodaju, ostala je samo najmanja neprodata.

Imovna obćina iznela je prvi put ove godine samo tehničko drvo na prodaju, dočim je ogrevna drva za podmirenje svojih pravoužitnika zadržala, pak je ipak uspjeh dražbe vrlo povoljan.

Na svaku sječinu stiglo je više ponuda, a kao najbolje prihvaćene su ove:

1. Radinska 1145 hrast. procienjenih na 37.418 kruna I. Kohn iz Osieka sa 43.384 K.

2. Gjepuš 1428 hrast. procjena na 49.132 K. Gašparac Vrbanja za 53.860 K.

3. Smogva 1855. hrast. procjenjenih na 123.760 K. Sipuš iz Siska za 137.120 K.

4. Naklo 877 hrast. procjenjenih na 41.000 K. Gamiršek iz Mitrovice za 44.638 K.

5. Županja 199 hrast. procienjenih na 8.275 K. Gamiršek iz Mitrovica sa 10.756 K.

6. Varadin 1268 hrast. procienjenih na 78.264 K. Gamiršek iz Mitrovice za 92.636 kruna.

Postignuta je dakle ukupna svota od 382.392 kruna naprama procienjenoj vriednosti od 337.849 K. dakle više 44.543 krune ili za 13·2%.

T. M.

Različite viesti.

Predavanja u kr. šumarskoj akademiji prislonjenoj uz mudroslovni fakultet kr. sveučilišta Franje Josipa I. u Zagrebu u zimskom poljeću god. 1901./2.

Učitelj prof. Dr. O. Kučera: matematika 6 sati predavanja i 2 sata vježbe; fizika 2 sata nedeljno u I. sem. J. i. sveuč. profesor Dr. D. Segen: opisno mjerstvo 4 sata predavanja, 6 sati vježbe u I. sem. Učitelj prof. Dr. S. Bošnjaković: obća anorganska i organska kemiju 6 sati predavanja i 4 sata vježbe u I. sem. J. r. sveuč. profesor Dr. A. Heinz: obća botanika 4 sata predavanja i 3 sata vježbe u I. sem. i bolesti drvlja 2 sata predavanja u III. sem. Učitelj prof. N. Mašić: prostoručno risanje 4 sata u I. sem. Učitelj prof. V. Hlavinka: geodezija 2 sata predavanja i 3 sata vježbe u I sem., tehnička mehanika 4 sata

predavanja i 4 sata vježbe u II. sem. vodo- i mostogradnje 3 sata predavanja i 2 sata vježbe u V. sem. Učitelj prof. A. Korlević: zoologija 3 sata predavanja i 2 sata vježbe u III. sem. Učitelj prof Fran Ž. Kesterčanek: uzgoj šuma 4 sata predavanja i 4 sata vježbe; nauka o lovu 2 sata predavanja i 2 sata vježbe u III. sem., čuvanje šuma 3 sata predavanja i 2 sata vježbe u V. sem. Učitelj nadinžinir J. pl. Stanisavljević: obće graditeljstvo 4 sata predavanja, 6 sati vježbe u III. sem. Učitelj prof. I. Partaš: uredjenje šuma 5 sati predavanja 2 sata vježbe; uprava šuma 2 sata predavanja; računanje vriednosti šuma 3 sata predavanja, 2 sata vježbe u V. sem. Učitelj prof. Frangeš: obće gospodarstvo 3 sata predavanja, 2 sata vježbe za III. sem. Učitelj perovodja kr. zem. vlade, Dr. A. Goglia: zakonoslovlje 3 sata predavanja, 2 sata vježbe u V. sem.

Dva šumarska jubileja. U kratkom razmaku od nekoliko dana proslavila su u Austriji dva na daleko poznata vrstna šumarska stručnjeka svoje jubileje. Dne 28. rujna slavio je dvorski savjetnik L. Dimitz, c. kr. ministerijalni savjetnik, 40-godišnjicu svojega uzornog i uspješnog službovanja. Mnogo imaju da mu zahvale naročito šumari državne šumarske uprave a osobito je unapredjivao izgradnju raznih šumskih prometila. Dne 6. pr. mj. slavio je drugi odlični veteran dvorski savjetnik H. vitez Guttenberg, zemaljski šumarski nadzornik za Štajersku, 50-godišnjicu svojeg uspješnog službovanja. Osobito velikih zasluga stekao je svečar za pošumljivanje Kraša, gdje je mnogo godina službovao i svojim nastojanjem gotovo utro put sustavnom pošumljenju kraških goljeti. Odličnim svečarom, koji i nama u mnogom pokazaše put kojim nam valja koracati kličemo i mi: „Živjeli još mnogo godina na korist šumarstva i šumarske struke.“

Pošumljenje na austrijskom Krašu doista osobito napreduje kako smo se o tom nedavno i sami osvjedočili. Prije punih dvanajst godina posjetili smo na naučnom putovanju kraške predjele u Kranjskoj a obašli i kraš područja grada Trsta. Došav nedavno u iste te krajeve upravo smo se divili velikom napredku postignutom pošumljivanjem ovih predjela. U području grada Trsta — kojega je područje dosta obsežno — Kraš je gotovo sav pošumljen ili u obće kultiviran; mjesto golog, sivog i bielog griča danas se sve zeleni, pa je i pogled na okolinu grada Trsta kud i kamo oku prijatniji nego li prije, naročito s mora. Nu i dalje od mora na kraškoj visočini pa i u području Kranjske Kraš se je već znatno promienio. Tužni ovi predjeli prije, pružaju danas oku pogled mnogo i mnogo milovidniji. Strahote toga kraja danas su u velikoj mjeri izčeznule pod tamnim zelenilom gustih kraških nasada. Branjevina ima vrlo mnogo i prostrane su.

Osipanje borovih četinja (Kiefernschütte), bolest od koje mlade ponajpače 1—4 godišnje borove biljke mnogo stradaju, prouzročuje — kako je Tübeuf dokazao — grib Lophodermium Pinastri. Riedki su slučajevi da bi tomu pojavu bio uzrok mraz i studen, a ne stoji ni Ebermayerova teorija osušenja , kako su mnogi mislili. Pomaže stoga štrcanje $1^1/_2$% raztopinom modre galice i vapna — kako se i vinogradi proti perooospori brane — nu mora se štrcati u mjesecu srpnju i kolovozu. Štrcanje u proljeće ne hasni ništa. Sve to tvrdi pruski nadšumarnik S. Varendorff, koji je imao tečajem svojeg 35-godišnjeg službovanja po prostranim pruskim boricima mnoge sgode tom se borovom bolešću u velike baviti, a i bavio se je. Pojedinih vlažnijih godina vlada to osipanje borovih četinja kao prava epidemija; tako je već nekoliko zadnjih godina u Njemačkoj. U koliko ne bi mogli čitave nasade štrcati, ako ih je previše, neka spomenutom raztopinom bar štrcaju oni nasadi, koji se nalaze na nižim položajima, u zasjeni starijih sastojina ili u obće gdje je zrak vrlo vlažan.

Oglas S. Kočonde, koji prileži ovom broju lista naročito preporučujemo našim štovanim čitaocima, jer je to domaća solidna tvrdka, a kako joj je vlastnik i sàm vrstan lovac, moći će tim laglje udovoljavati željama svojih mušterija.

Izkaz vrhu uplaćenih članarina i upisnina u blagajnu hrv.-slav. šumarskog družtva tečajem mjeseca kolovoza 1901.

Kr. nadšumarski ured u Vinkovcih, lugar. članarine za god. 1901. 100 K.; Kr. šumarnik Vilim Tölg, članarina za g. 1901. 10 K.; Protustavnik Budislav Dugač, članarina za g. 1901. 10 K.; Šumar Antun Navara, članarina i upisnina za lugare (i njega 1900.) 19 K.; Šumar Josip Crkvenac, u ime članarine za godinu 1897. i 1898. 10 K.; Nadlugar Petar Čurčić, članarina za godinu 1901. 6 K.; Šumarija križevačka imov. obć. u Belovaru, članarine lugarah 22 K.; Šumarija u Garešnici, članarine lugarah 28 K.; Kr. nadlugar Albert Crepić, članarina i upisnina za 16 lugara (dielom) 37 K.; Šumarija u Čazmi, u ime članarinah 45 K.; Šumar Mirko Lepušić, članarina za g. 1901. 10 K.

Izkaz uplaćenih članarina u blagajnu hrv.-slav. šumarskog družtva u mjesecu rujnu i listopadu (do 20./X.) 1901.

Šumarnik Edo Slapničar, 2. obrok članarine 1901. 5 K.; Šumarija križev. imov. obć. Ivanjska, lugarske članarine 1901. 18 K.; Šumarija otočke imov. obć. Sinac, lugarske članarine 1901. 34 K.; Šum. nadzornik A. Borošić, članarinu 1901. 10 K.; Šumarnik Šandor Perc, članarinu

1900. 1901. 20 K.; Kr. nadšumarnik Vinko Nagy, članarinu 1901. 10 K.; Šumar Ljudevit Brosig, u ime članarine za g. 1898. i 1900. 20 K.; Šumar Oskar Agić, članarinu 1901. 10 K.; Uprava vlast. grofa Erdödy-a Novimarof, članarinu za lugare 12 K.; Šumarija Kupinovo, za lugare Petrovića i Veljkova 3 K.; Kr. šumarsko ravnateljstvo u Zagrebu, članarina I. i II. razr. g. 1901. 144 K.; Šumar Viktor Peičić, članarinu 1901. 10 K.; N. pl. Bogdan, vlastel. nadzornik, članarine lugarah i šumarah 1901. 66 K.; Petar Benkek, kr. lugar, članarina 1901. 2 K.; Šumarija Sv. Ivan Žabno, članarine I. i II. razreda 37 K. 34 fil.; Ulreich Gyula, kr. šum. reditelj, članarinu 1901. 10 K.: Šumarija u Garešnici, upisnina za 3 lugara 3 K.; Kr. šumarski ured Otočcu, predplata za g. 1897. 99 K. 80 fil.; Šumar Blaž Ištaković, članarinu 1901. 10 K.; Kr. šum. ured u Otočcu, upisninu 1901. 107 K.; Drag. Matizović, kr. kot. šumar, članarinu 1901. 10 K.

Br. 7234 — 1901.

Oglas.

Dne 28. studena 1901. u 11 sati prije podne prodavati će se javnom dražbom uz primanje pismenih ponuda kod ovoga ureda 1816 hrastovih stabala u vriednosti od 147.957 kruna 43 fil., u šumskom predjelu Jasik kraj Belovara.

Šumsko-gospodarstveni ured imovne obćine križevačke.

U Belovaru, 30. listopada 1901.

Br. 69.797.

Oglas.*

Od strane kr. zemaljske vlade, odjela za unutarnje poslove, stavlja se ovime do sveobćega znanja, da će se u smislu normativne naredbe od 18. listopada 1886. broj 33.094 i od 21. svibnja 1890. broj 12.782, državni izpit za samostalno vodjenje šumskog gospodarenja u jesenskom roku god. 1901. obdržavati dne 11. i sliedećih danah mjeseca studena 1901.

Odnosne u smislu citirane naredbe pod brojem 33094. ex 1886. sastavljene i propisno biljegovane molbenice, imadu se neposredno upraviti na osobu predsjednika izpitnog povjerenstva gospodina Roberta Fischbacha kr. zem. šumar. nadzornika I. razreda u Zagrebu najkasnije do 26. listopada 1901.

Kr. hrv.-slav.-dalm. zemalj. vlada, odjel za unutarnje poslove.

U Zagrebu, dne 4. listopadu 1901.

* Doznasmo, da se taj izpit u ovom roku ne će sbog premalog broja kandidata obdržavati. Ur.

Uredjuje **Ivan Partaš**, prof. šum. akademije u Zagrebu. Tiskara **C. Albrecht (J. Wittasek)**.

SADRŽAJ.

	Strana
Novi njemački carinski cienik na uvoz drva. Piše . . . ć. . .	517—547
§. 2. šum. zakona. Piše Dr. A. Goglia.	547—567
Listak. Osobne viesti: Imenovanja; promaknuća i premještenja.	567
Družtvene viesti: Zapisnik sjednice upr. odbora hrv.-slav. šumarskoga družtva obdržavane 27. ožujka 1901. — Zaključni račun o blagajničkom rukovanju hrv.-slav. šumârskoga družtva god. 1900. — Proračun o potrebi i pokriću razhoda hrv.-slav. šumarskoga družtva za upravnu god. 1902.	567—575
Šumarsko i gospodarsko knjižtvo	576
Promet i trgovina	576—581
Različite viesti: Predavanja na kr. šumar. akademiji. — Dva šumarska jubileja. — Pošumljenje na austrijskom Krašu. — Osipanje borovih četinja. — Postaja berlinskoga akvarijuma u Rovignu. — Oglas S. Kočonda.	581—583
Izkaz vrhu uplaćenih članarinâ te upisnina u blagajnu hrv.-slav. šum. družtva tečajem mjeseca kolovoza 1901.	583—584
Izkaz uplaćenih članarina u blagajnu hrv.-slav. šumar. družtva u mjesecu rujnu i listopadu (do 20./X.) 1901.	584
Oglas	584

S. Kočonda

trgovina orudja i lovnih potrebština.

Zagreb, Palača I. hrv. štedionice.

Ciene fišeka

najbolje vrsti
svaki višeputa
uporabiv

100 kom.	Lefaucheaux sivih	Caliber 16	. . . 1 K.	85 fil.
100 „	istih smedjih	„ 12	. . . 2 „	65 „
100 „	Lancaster sivih	„ 16	. . . 2 „	15 „
100 „	Patent-Lancaster smedjih	„ 16	. . . 2 „	45 „
100 „	istih smedjih	„ 12	. . . 2 „	95 „

Sve ostale vrsti u svimi Calibri najjeftinije. U jedan pošt. 5 kila omot stane 700 kom. Calibra 16, a 600 kom. Calibra 12.

Ciene gotovih naboja.

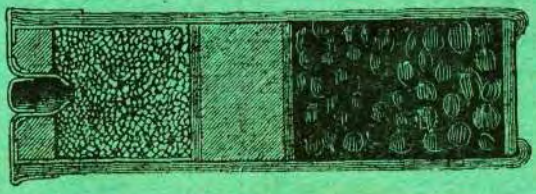

Ovi su punjeni najboljim barutom, pod mojom pazkom točno jedan kao drugi izradjen, a svaki označen brojem sadržavajućeg špriha.

U manjimi mjesti ne može si nitko tako dobre i točne naboje sam napraviti, jer se ne dobije takov barut niti stoje na razpolaganje takove sprave kakove sprave ja rabim.

Normalna količina baruta jest za Caliber 16 4½ grama, a za Caliber 12 5½ grama. Na zahtjev mećem manje ili više baruta.

100 kom.	Lancaster-naboja sivih	Caliber 16	. . . 7 K.	90 fil.
100 „	Patent Lancaster naboja smedjih	Caliber 16	8 „	50 „
100 „	istih naboja smedjih	Caliber 12	. . . 9 „	90 „

Sve ostale vrsti naboja u svimi Calibri najjeftinije. Ciene se razumjevaju loco Zagreb bez omota, plativo pouzećem.

Poštom šaljem najmanje jedan sandučić svake vrsti naboja u koji stanu 100 kom. Caliber 16, a po prilici 85 kom. Calibra 12.

Prigodom naručaba — za koje najučtivije molim — neka se velecienjeni naručitelji na ovaj list pozvati blagoizvole.

Uz lovački pozdrav, odličnim štovanjem

S. Kočonda.